

svensk veterinär tidning

3 • MARS • 2018 • VOLYM 70

**Elina Åsbjer, SCAW:
"Med makt över andras liv
kommer ett stort ansvar"**

Foto: Jonas BERGHOLM

Så ser du sambandet

**Läkemedelsbiverkningar
hos hästar 2017**

Kvalité behöver inte kosta skjortan

Direktdigital Röntgenframkallning
För Smådjurskliniken

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUNDBox 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: Kungsholms Hamnplan 7

E-POST: kansli@svf.seHEMSIDA: www.svf.se

TELEFON: Mån–tors 9.00–16.00,

Fre 9.00–15.00,

lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI

TELEFON: 08-545 558 20

TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande

KATJA PUUSTINEN, *leg vet*

TELEFON: 08-545 558 22

MOBIL: 072-748 78 98

E-POST: katja.puustinen@svf.se

Kansli- och ekonomichef

ANN-LOUISE FREDRIKSON, *civilekonom*

TELEFON: 08-545 558 21

MOBIL: 070-664 64 90

E-POST: ann-louise.fredrikson@svf.se

Cheffjurist

JESSICA BERLIN, *jur kand* (föräldraledig)

Kansliveterinär

MONIKA ERLANDSSON, *leg vet*

TELEFON: 08-545 558 24

MOBIL: 073-231 87 94

E-POST: monika.erlandsson@svf.se

Redovisningsansvarig

LINDA WIKSTRÖM, *ekonom*

TELEFON: 08-545 558 23

E-POST: linda.wikstrom@svf.se

Administratör SVF

KARIN HENRIKSSON

TELEFON: 08-545 558 28

E-POST: karin.henriksson@svf.se

Administratör SVS

VASSO NORLUND

TELEFON: 08-545 558 27

E-POST: vasso.norlund@svf.se

Ekonomiassistent

CAROLA ERIKSSON

TELEFON: 08-545 558 31

E-POST: carola.eriksson@svf.se

Bankgiro: 530-52 22

Enat förbund viktigt för
hela kåren

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND har varit och är en samlande kraft för Sveriges veterinärer. Oberoende av yrkesroll ska man som veterinär kunna känna en tillhörighet med förbundet.

När jag började arbeta som veterinär drevs djursjukhusen av ideella föreningar och stiftelser vilkas styrelser var av uppfattningen att verksamheten inte skulle gå med vinst. Även den statliga distriktsveterinärverksamheten hade samma mål.

De företag som idag driver djursjukvård är företag där vinst är viktig för att möjliggöra utveckling och konkurrenskraft. Denna omvandling har skapat nya förhållanden på den veterinära arbetsmarknaden och därmed för veterinärförbundet. Det är viktigt att dessa krafter balanseras av ett starkt förbund som känner hela den veterinära verksamheten och som rätt kan värdera veterinärens värde på arbetsmarknaden. Konkurrensen har skapat drivkrafter för ökad specialisering i djursjukvården och ökad produktivitet i verksamheten. Där fyller veterinärförbundet en viktig uppgift med att utveckla specialistutbildningar och via kursverksamhet och Veterinärkongressen kompetenshöja medlemmarna.

Eftersom vi är en liten yrkeskår måste alla vara med oberoende av yrkesroll för att vi ska få ett starkt förbund. Sveriges Veterinärförbund är i grunden ett fackförbund anslutet till SACO. Men det är viktigt att förbundet hittar en struktur och en organisation där alla kan känna sig delaktiga.

På en arbetsmarknad där lönsamhet och produktion är i fokus kan tonen mellan arbetstagare och arbetsgivare bli hård vid förhandlingar och konkurrensen mellan kolleger gör att argumentationen kan gå över det anständigas gräns. Lagar och slutna avtal ska följas och rätt ska vara rätt, men det är viktigt att vi visar varandra respekt och ödmjukhet inför kolleger. Nästa gång vi möts kan det vara ombytta roller.

Jag vill avsluta med att det är viktigt att alla medlemmar stöder och arbetar för ett enat veterinärförbund, som kan ta till vara veterinärkårens intressen.

BJÖRN GAMMELGÅRD

1:e vice ordförande, SVF

SAVE DOGS FROM DROWNING

NEW

Amändanvärlighet är grundläggande inom kardiologi. UpCard är den första diuretika med torasemid specifikt utvecklad för hund. En innovation inom veterinärmedicin vid behandling av kongestiv hjärtsvikt.

- Potent verkan
- 1 gång dagligen, smakliga tabletter
- Snabb och synbar effekt

[illegible]

vetoquinol
Acting in harmony together

ledare B GAMMELGÅRD

Enat förbund viktigt för hela kåren

reportage J BERGHOLM

Elina Åsbjer, veterinär på SCAW:
"Jag är väldigt glad över att få arbeta på SCAW"

vetenskap

Läkemedelsbiverkningar hos djur 2017, del 1
Biverkningar rapporterade hos häst H TJÄLVE M FL

månadens epiztel

vilken är din diagnos?

- Epizootologi
- Svar

allmänt

Se sambandet M ERLANDSSON

De hjälper våldsutsatta djur L KANTE

"Vi är mitt i något spännande och utmanande"

J PERSSON

Distriktsveterinärerna satsar på
kloka ambassadörer S FREDRIKSSON

3

Kongress med jubileumsstämpel J BERGHOLM

41

fackliga frågan

Vad gäller för sommarjobb? K GUSTAVSSON

45

6

FVF informerar

Nya regler för skattefria förmåner K BERGGREN

46

11

från studenterna

Historien upprepar sig

K WAHLBERG JANSSON

51

19

kongresser & kurser

52

20

noterat

48

• Miljonanslag till forskning för friskare
sällskapsdjur

44

21

• Sveland Djurförsäkringar utökar sitt sam-
arbete med FirstVet

49

29

• Två nya specialister i bilddiagnostik på
Universitetsdjursjukhuset

50

33

• Nyanlända färdiga djurskötare på ett år

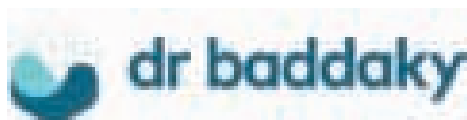
56

36

kåseri

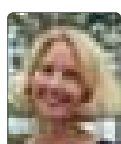
Tummen upp för fortkörning L ADEMAR

57

Pålitlig diagnostik – effektiv behandling

- ✓ Ny Heska Foder Reaktions Test
- ✓ Kolhydratsreaktioner påvisas och elimineras
- ✓ Diskutera dina patienter med oss

Babette Taugbøl
20 års erfarenhet

Karin Andersen
15 års erfarenhet

Kerstin Halberg
10 års erfarenhet

Malin Jonasson
ARTU representant

www.drbaddaky.com

Elina Åsbjer, veterinär på SCAW:

”Jag är väldigt glad över att få arbeta på SCAW”

TEXT: JONAS BERGHOLM

Elina Åsbjer är en av veterinärerna som arbetar på SCAW. Men vad är SCAW och vad gör man där som veterinär? Häng med så får du svar på det. Du får även möta föreståndaren för SCAW, samt ytterligare en veterinär och en professor som arbetar och driver projekt där.

Men vi börjar med att presentera Elina. Berätta, vem är du?

– Jag är leg veterinär sedan 2010 och är utbildad i Uppsala. Jag bor i Örebro sedan snart fyra år tillbaka, med man, tre barn, tre hundar och en ponny. Vi är familjen som bytte bort villalivet mot ett liv med mer tid för barnen och våra fritidsintressen, säger Elina som tidigare i huvudsak har arbetat som kliniker, samt arbetat

FOTO: JONAS BERGHOLM

Här träffar Welshponnyn Nisse hundvalpen Allan för första gången.

en sväng på Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, och som länsveterinär i Örebro under tre år, där hon främst arbetade med djurskydds- och smittskyddsfrågor.

– Just nu är jag tjänstledig från länsstyrelsen och är projektanställd på Nationellt centrum för djurvelfärd, SCAW, vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU.

Hur startade ditt djurintresse?

– Det har nog alltid funnits där. Jag hade undulater som liten och tjatade länge på min mamma om att få en gris eller hund. Till sist var min mamma klok nog att ge mig en jack russell, en hund som har vissa likheter med en griskuling. Sedan väcktes hästintresset och där är man kvar. Ett liv utan djur skulle vara väldigt främmande, säger Elina.

Varför vill du arbeta med djurskyddsfrågor och djurvelfärd?

– Mitt intresse för djurskydd och djurvelfärd väcktes när samhällsgranskande TV-program i början på 1990-talet sände ut fruktansvärda bilder på obedövad grisslakt i Grekland, nötkreatur som plågades vid slakttransporter (inget nytt under solen) och på sälkutar som flåddes levande med mera. Det var bilder som etsade sig fast i min tolvåriga hjärna och frågor om hur vi behandlar våra djur föddes.

Elina förklarar att hon vill arbeta med större perspektiv och med frågor som rör djurvelfärd och One Health på både nationell och internationell nivå. Därför är hon också väldigt glad över att nu ha fått möjligheten att arbeta på SCAW, en arbetsplats hon ville till redan vid SCAWs bildande.

– Djurskydd och djurvelfärd är oerhört viktiga frågor med många olika aspekter och många olika involverade aktörer och intressenter. Det sträcker sig över alla djurslag i människans "vård", från försöksdjur och produktionsdjur till sällskapsdjur och vilda djur, och påverkar så väl forskare som djurägare, konsumenter och producenter. Med makt över andras liv kommer också ansvar och skyldigheter. Kunskap utvecklas och värderingar förändras, hur vi behandlar våra djur är därför en diskussion som hela tiden behöver hållas levande. Därför ser jag det som ett stort framsteg att man inrättade SCAW för snart tio år sedan.

– Dessutom är frågorna inte bara av betydelse för djuren, utan vi vet att djurs och människors hälsa och välfärd påverkar varandra, något som uppmärksammas inom begreppet One Welfare.

Frågorna kring djurvelfärd är också en av

Foto: JONAS BERGHOLM

anledningarna till Elinas tidigare engagemang i Veterinärer utan gränser – Sverige, som arbetar med veterinärmedicinska frågor i ett globalt perspektiv. Ett engagemang som hon nu återupptagit.

– Föreningens arbete är fortfarande småskaligt men handlar om att stödja djur och människor i andra delar av världen i frågor rörande veterinärmedicin, djurvelfärd och folkhälsofrågor.

Kan du berätta om projekten du driver på SCAW?

– Jag arbetar med att starta upp ett nätverk för djurvelfärd och antibiotikafrågor i Baltikum, ett projekt som finansieras av Svenska Institutet. De baltiska länderna är förhållandevis små men har en relativt likartad djurhållning sinsemellan, och tror sig även ha likartade problem. De har själva identifierat ett behov av att samverka för att höja sin kompetens, utbyta erfarenhet och kunskap och kunna driva frågor gemensamt. De har ett utvecklingsbehov både

Elinas stora djurintresse har funnits så länge hon kan minnas.

FOTO: PRIVAT

Mats Sjöquist är föreståndare för SCAW där han strävar efter att påverka regelverk och kontrollfunktioner på ett sätt som gynnar både djurens välfärd och forskningen.

vad gäller djurvälfrädsfrågor och antibiotika till djur och vill därför även samverka med de nordiska länderna. Utöver projektet arbetar jag med det "vanliga" och varierande arbetet på SCAW, svarar på frågor och ger stöd till länsstyrelserna, är med i arbetet med att svara på remisser och anordna utbildningar. Vi hoppas även på att starta upp ett nytt projekt om utbildning kring djur riktat mot barn i skolåldern.

Vad är SCAWS styrkor och vad kan bli bättre?

– Det finns en styrka i att samla människor från olika kompetensområden och att även använda sig av den kompetensen, och det tycker jag att man gör på SCAW. Med placeringen på SLU har man nära kontakt med experter inom olika områden som berör djurvälfrärd och den vetenskapliga förankringen är ju av största vikt för ett centrum som SCAW, det är vad allting bygger på. Det finns även en öppenhet och en positiv anda som är rolig att arbeta inom, man får luft under vingarna.

REGELVERK SOM GYNNAR DJUREN

SCAW är alltså den engelska förkortningen för Nationellt centrum för djurvälfrärd. Mats Sjöquist blev för tio år sedan föreståndare för SCAW där han bland annat strävar efter att påverka regelverk och kontrollfunktioner på ett sätt som gynnar både djurens välfärd och forskningen.

– Jag startade min bana som forskare i fysiologi på medicinska fakulteten, Uppsala universitet. Använde djur i min forskning rörande vätskebalans och blodtrycksreglering. Samspelet mellan hjärnan och njurarna.

Mats har även studerat cancermekanismer och njurskador vid diabetes och engagerade sig i de djurförsöksetiska nämndernas arbete, arbetsätt och senare i regelverken som styr deras arbete.

– Inom försöksdjursvärlden har djuren fått det avsevärt mycket bättre under det senaste halvsekle. Den främsta drivkraften har varit att detta har gynnat både forskningens kvalitet och djurens situation. Min målsättning är att överföra och tydliggöra detta tänkande även till lantbrukets djur.

Kan du mer på djupet förklara vad SCAW är och syftet med SCAW?

– SCAW ska ha fokus dels på lantbrukets djur, dels på försöksdjur. Inget förhindrar att vi även ser till sällskapsdjur, vilda djur eller andra djur, men tyngdpunkten ska ligga på de djur som används inom lantbruket och forskningen, svarar Mats och säger att man har fyra huvuduppgifter:

1) SCAW arrangerar utbildningar inom djurskydd och djurvälfrärd. Tidigare fick vi särskilda medel från regeringen för att, tillsammans med Jordbruksverket, ordna gemensamma kurser för dem som kontrollerar djurbesättningar

och de veterinärer som tillser dessa. Avsikten var dels att båda dessa yrkeskategorier skulle ha en gemensam syn på var nedre gränsen för det lagliga går, dels att få samma syn på reglerna över hela landet. Seminarier och utbildningar har även ordnats för poliser, åklagare, rådgivare, politiker, djurhållare, slakteripersonal och andra med intresse för djurskydd och djurvelfärd.

2) SCAW främjar forskning inom djurskydd och djurvelfärd. SCAW har ordnat en rad seminarier, bland annat för att diskutera forskningens villkor med forskare från hela landet. Sitter i en grupp på Vetenskapsrådet som prioriterar forskningsmedel för alternativ till djurförsök. Vi har ledamöter i djurförsöksetiska nämnder. Deltar även i kommittéer som ska ge råd till myndigheter och forskare rörande djurförsök.

3) SCAW fyller en expertfunktion inom djurskydd och djurvelfärd. Besvarar frågor/uppdrag från myndigheter, riksdag och regering genom rapporter, besvarar remisser, skriver utlåtanden etc. SCAW har ett nationellt råd av experter från en rad olika områden som är av betydelse för djurs välfärd, alltifrån forskare inom djurs beteenden och deras hälsa till hur man bygger djurstallar.

4) SCAW ska också verka för att Sverige får ett stort inflytande på hur djur hålls i Europa och annorstädes. SCAW verkar för att få bli del i ett europeiskt referenscentrum för djurvelfärd. SCAW har tagit initiativet till ett nordiskt/baltiskt samarbete i djurvelfärdsfrågor. På regeringens uppdrag är SCAW nationell kontaktpunkt mot EU rörande alternativa metoder till djurförsök och skydd av djur vid slakt. Bistår också Europeiska forskningsrådet vid etisk granskning av forskningsprojekt.

Vilka bildade SCAW?

– SCAW bildades 2008 som ett resultat av diskussioner mellan SLU och dåvarande Jordbruksdepartementet. Det placerades på SLU i Uppsala och vi är idag en handfull medarbetare på SCAW's kansli.

Var håller ni till (rikstäckande)?

– I och för sig så är vi placerade på SLU, men med det uttalade syftet att vara ett nationellt centrum. Inte primärt för att värna om SLUs djur. Det finns det andra enheter som gör.

NATIONELLA RIKTLINJER

Veterinären Johan Lindsjö är liksom Elina en av medarbetarna på SCAW. Han delar tiden mellan deltidsarbete som smådjurskliniker på

Evidensia Djursjukhuset Västerort och SCAW samt flera andra projekt hos bland annat institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, och Swetox, som ingår i hans residency i djurvelfärd, etik och lagstiftning (European college of animal welfare and behavioural medicine).

Johan bor i Uppsala med sambo och två flickor som är sex och åtta år. Alla i familjen är väldigt djurintresserade (sambon Aleksija är viltpatolog på SVA). De har visserligen inte några egna husdjur, men flickorna "lånar" och passar grannars och vänners kaniner, katter och hundar.

– Mitt huvudprojekt på SCAW är att ta fram nationella riktlinjer för slakt samt granska översättning av utbildningsmaterialet DISA; djurvelfärd vid slakt och annan avlivning (<http://disa.slu.se/>) till engelska, säger Johan.

Vitt skilda ärenden

Arbetar man på SCAW så engageras man in i vitt skilda ärenden och projekt, förklarar Johan som också deltar i arbetet med att svara på frågor från myndigheter och allmänhet, remissyttrandanden, skrivelser och rapporter, arrangemang av seminarier och utbildning.

– Det gäller alla slags djurslag. Det passar mycket bra då jag gör detta som en del av mitt residency.

Johan säger att SCAW är mycket bra på att arrangera utbildningar och fyller en viktig expertfunktion inom djurvelfärd och djurskydd.

FOTO: PRIVAT

Johan Lindsjö är en av veterinärerna på SCAW. Johans huvudprojekt där är att ta fram nationella riktlinjer för slakt samt granska översättning av utbildningsmaterialet DISA till engelska.

FOTO: VANJA SANDGREN

Lotta Berg är professor i husdjurens miljö och hälsa på SLU. Lotta arbetar en del av sin tid för SCAW, och ansvarar bland annat då för funktionen att vara kontaktpunkt för förordning 1099/2009.

– SCAW sammanställer och meddelar forskningsrön och är en viktig plattform dit alla kan vända sig för råd. SCAW har, med vetenskap och forskning som bas, fokus på djurens intressen, vilket behövs då myndigheter och näring ofta har många intressen att ta hänsyn till. Och så ska det givetvis vara, då det är just det som SCAW är – ett nationellt center för djurvälstånd. SCAW ska även i fortsättningen vara en del av samhällsdebatten.

NATIONELLT CENTRUM FÖR DJURVÄLFÄRD, SCAW

SCAW, Nationellt centrum för djurvälstånd, arbetar med frågor inom djurvälstånd och djurskydd. SCAW har fyra huvuduppgifter: SCAW arrangerar utbildningar inom djurskydd och djurvälstånd. SCAW främjar forskning inom djurskydd och djurvälstånd. SCAW fyller en expertfunktion inom djurskydd och djurvälstånd. SCAW ska också verka för att Sverige får ett stort inflytande på hur djur hålls i Europa och annorstädes.

Besöksadress: Ulls väg 26, plan 5 (VHC-huset), Uppsala.

Postadress: Box 7053, 750 07 Uppsala

E-post: scaw@slu.se

Föreståndare: Prof. Mats Sjöquist, Mats.Sjoquist@slu.se

Kan bli mer synliggjort

Johan hoppas och tror att SCAW kan bli ännu mer synliggjort bland alla som arbetar med eller håller djur.

– Det finns mycket kunskap och information att hämta hos SCAW, säger Johan som utöver veterinärbildningen specialiserat sig i sjukdomar hos hund och katt, gjort en 3-årig MSc i vilthälsa, närmare bestämt om grizzlybjörnar i Kanada, och nu gör ett residency, i djurvälstånd, etik och lagstiftning.

Hur startade ditt djurintresse?

– Som liten pojke berättade min far och farfar om djur och natur (allehanda sällskapsdjur och fågelbordet var en viktig inspiration) och min morfar tog mig ut i den skånska naturen på sin tandemcykel, svarar Johan som också läste mycket om vilda djur i olika delar i världen.

– Intresset för djurvälstånd kom tidigt, medan det medicinska intresset kom lite senare, när jag funderade på vilken väg jag skulle välja för att just kunna arbeta med djur på olika sätt – veterinär, med den breda utbildningen och olika yrkesinriktningar blev valet. Jag har fortsatt på den breda vägen – från små- och stordjursjukvård i Sverige till djurvälstånd och bevarandeprojekt i Thailand, Indien och Kanada.

PROFESSOR I HUSDJURENS MILJÖ OCH HÄLSA

Även Lotta Berg arbetar på SCAW. Lotta bor med man och två snart flygfärdiga barn på landet utanför Skara. Har en katt och en liten hobbyhönsflock. Hon är professor i husdjurens miljö och hälsa på SLU, jobbar med frågor kring inhysning och skötsel av husdjur, främst lantbrukets djur men även fisk, sällskapsdjur, försöksdjur och vilda djur.

Berätta om din roll på SCAW. Vad är det för projekt du driver?

– Jag arbetar en del av min tid för SCAW, och ansvarar då för funktionen att vara kontaktpunkt för förordning 1099/2009, det vill säga slakt och avlivning, och stöttar myndigheter och företag som arbetar med djurskyddsfrågor på detta område, svarar Lotta som dessutom arbetar med allmänna djurskyddsfrågor, lagstiftningsfrågor med mera.

Vad är SCAWS styrkor?

– Bredden och mångsidigheten är en stor styrka, med kolleger som har omfattande erfarenheter av arbete med djur och djurskydd i väldigt många olika sammanhang. ■

HANS TJÄLVE, leg veterinär, VMD, seniorprofessor,
ANNA-KARIN BENGTTSSON, leg sjuksköterska, biverkningshandläggare,
SARA BODEBY, leg apotekare, biverkningshandläggare,
ANN-CHARLOTT WALL, biomedicinsk analytiker, biverkningshandläggare,
PETER EKSTRÖM, leg veterinär, klinisk utredare, veterinärmedicin och
SUSANNE STENLUND, leg veterinär, VMD, klinisk utredare, veterinärmedicin*

Läkemedelsbiverkningar hos djur 2017, del 1

Biverkningar rapporterade hos häst

I en serie artiklar beskrivs de rapporter om biverkningar av läkemedel till djur som rapporterats till Läkemedelsverket under 2017. I föreliggande artikel redogörs för biverkningarna hos häst. I kommande artiklar redovisas biverkningarna hos nöt, får, get, svin, hund, katt, kanin, mink, råtta och igelkott samt hos människa i samband med läkemedelsbehandling av djur.

Under 2017 inkom 692 biverkningsrapporter till Läkemedelsverket. I Tabell 1 anges hur biverkningarna fördelas på djurslag och läkemedelsgrupper (läkemedlen har grupperats enligt ATCvet-systemet). Det framgår att de flesta rapporterna rör hund och därefter följer katt och häst. Det finns 21 rapporter för nöt, 8 för respektive svin och kanin, 6 för får, 5 för mink och 1 rapport för respektive get, råtta och igelkott. 8 rapporter rör reaktioner hos människa. De biverkningar som rapporteras oftast är

de som ses vid vaccinationer (grupp QI). Hos hund och katt finns också många rapporter för antiparasitära medel (grupp QP). Hos häst, hund och katt finns dessutom åtskilliga rapporter för NSAID (non-steroidal antiinflammatorisk medel) (grupp "QM – Rörelseapparaten") och läkemedel inom gruppen "QN – Nervsystemet".

VACCINATIONER

Liksom tidigare år hör reaktioner efter vaccinationer (grupp QI) till de biverkningar som rapporteras oftast hos häst under 2017 (Figur 1). Biverkningar har rapporterats hos hästar som vaccinerats mot hästinfluensa, tetanus, botulism, ringorm och virusabort. De aktuella vaccinerna är: Equilis Prequenza, ProteqFlu och Equip F vet, som är vacciner mot hästinfluensa; Equilis Prequenza TE, ProteqFlu-Te, Equip FT vet och Duvoxyn IE-T vet, som är vacciner mot hästinfluensa och tetanus; Equilis Te, som är ett vaccin mot tetanus, Botvax B, som är ett vaccin mot botulism, Insol Dermatophyton vet, som är ett vaccin

mot ringorm, och BioEquin H, som är ett vaccin mot virusabort.

I de flesta fallen sågs nedsatt allmäntillstånd och feber, oftast i kombination med lokala reaktioner på injektionsplatserna i form av ömhet och svullnader. En del hästar visade muskelstelhet och ödem, främst i halsen och ibland även i andra delar av kroppen, svårigheter att lyfta huvudet samt ovilja att röra sig och att äta, särskilt från marken. Biverkningsreaktionerna kom som regel efter några timmar upp till cirka två dygn efter injektionerna och de avklingade som regel efter några dagar. I de fall där flera hästar vaccinerats samtidigt har oftast en eller i några fall ett par hästar reagerat medan de andra hästarna inte visat några reaktioner. I ett par fall rapporteras att hästarna även visat vaccinationsbiverkningar tidigare år. I många fall har de hästar som reagerat behandlats med NSAID.

Vaccinationsbiverkningar är som regel immunmedierade reaktioner, orsakade av vaccinantigenet eller av någon annan vaccinkomponent, såsom adjuvans (immunstimulerande medel) eller ►

Tabell 1. LÄKEMEDELSBIVERKNINGAR HOS DJUR RAPPORTERADE TILL LÄKEMEDELSVERKET UNDER 2017, GRUPPERADE ENLIGT ATCVET-SYSTEMET.

ATCvet-grupp	Häst	Nöt	Får	Get	Svin	Mink	Hund	Katt	Kanin	Människa	Övrigt	Summa
AQ Matsmältningsorganen								3				3
QC Hjärta och kretslopp							9	2				11
QD Hud							22	1				23
QG Urin- och könsorgan	1						5	1				7
QH Hormoner	2						14	9		1		26
QI Immunologiska medel	48	12	3		7	5	116	52	7	3		253
QJ Infektionssjukdomar	9	4	1				10	5				29
QL Immunsystemet							2	1				3
QM Rörelseapparaten	14	1					56	9	1		1	82
QN Nervsystemet	22	3		1	1		29	8		1		65
QP Antiparasitära medel	1	1	2				144	25		3	1	177
QS Ögon och öron							12	1				13
Summa	97	21	6	1	8	5	419	117	8	8	2	692

Övrigt: råtta: 1 rapport (QM); igelkott: 1 rapport (QP).

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

FIGUR 1. Liksom tidigare är hör reaktioner efter vaccinationer till de biverkningar som rapporterats oftast hos häst under 2017.

anafylaktisk reaktion och dött, har haft en hög nivå av "herpesviruspecifika IgE-antikroppar" på grund av att de tidigare haft en herpesvirusinfektion. Det anges i produktbeskrivningen för BioEquin H att anafylaktiska reaktioner förekommer sporadiskt.

Ett dräktigt sto vaccinerades två gånger med åtta veckors mellanrum mot virusabort (EHV-1) med BioEquin H. Tio dagar efter den andra vaccinationen kastades fölet, som då var 7–8 månader gammalt. Obduktion visade att fölet var positivt för EHV-1. Stoet var inte sjukt. Det anges att vaccination mot virusabort endast ger cirka 60–75 procent skyddseffekt mot kastning.

LÄKEMEDEL MOT INFEKTIONSSJUKDOMAR

Bensylpenicillinprokain

Penicillinchock

Det finns sex rapporter där hästar reagerat akut efter intramuskulära injektioner av bensylpenicillinprokain (Penovet vet) (penicillinchock) (Figur 2). Tre av hästarna dog medan tre återhämtade sig. En häst blev genast efter injektionen orolig, stegrade sig, föll bakåt och slog huvudet kraftigt i betonggolvet och dog. En häst blev genast efter injektionen vild och okontaktbar, ramlade omkull i boxen och slog huvudet i boxväggen och dog. En häst ramlade omkull cirka 2–3 minuter efter injektionen och blev sedan liggande på sidan medvetlös och kramade. Den kom upp på benen igen efter cirka tio minuter men skakade och flåsade och verkade ha dålig balans och den lade sig igen efter ett tag. Den fick vätska, kortison och adrenalin men den var fortsatt mycket dålig och dog efter cirka fyra timmar. En häst började efter injektionen av bensylpenicillinprokain springa runt i panik i boxen. Den höll på att ramla omkull flera gånger, vinglade, skakade, rullade med ögonen, tuggade som i kramper samt föreföll hallucinera och vara desorienterad. Förloppet varade cirka 30 minuter varefter den återhämtade sig. En häst började ett par minuter efter injektionen att springa runt i boxen och "verkade se spöken". Den lugnade ner sig efter en stund. En häst rapporterades få en penicillinchock, varefter den snabbt återhämtade sig.

Det är välkänt att hästar kan reagera

- excipient (hjälpämne, t ex bulkmedel eller konserveringsmedel). Lokala reaktioner i den vaccinerade kroppsdelen inbegriper värme, svullnader och smärta. Även kraftiga lokala reaktioner uppstår så gott som alltid genom en immunologisk mekanism. Bakterieinfektioner vid injektionsstället är en mycket sällsynt komplikation och abscesser är oftast sterila. Det är också vanligt med allmänsymtom såsom feber, muskelsmärta och förstörade lymfkörtlar. I blodet förekommer förhöjda nivåer av inflammationsmarkörer såsom interleukiner, leukotriener och akutfasproteiner (t ex serumamyloid A).

En häst som vaccinerades mot hästinfluensa och botulism visade en kort stund efter vaccinationen neurologiska symtom, då den snurrade runt, inte kunde böja huvudet nedåt, blev vinglig och tappade balansen på bakbenen. Initialt var hästen oöm på halsen men dagen därpå var halsmuskulaturen spänd och öm.

En häst vaccinerades mot virusabort med BioEquin H (1 ml, intramuskulär injektion). BioEquin H innehåller inaktiverat ekvint herpesvirus (EHV-1) med en oljeemulsion (Montanide ISA 35 VG) som adjuvans. Hästen började cirka tre minuter efter vaccinationen vingla, föll sedan till marken och var efter cirka fem minuter död. Slemhinnorna var kritvita.

Det är troligt att hästen drabbats av en akut cirkulationssvikt. Det finns även från andra europeiska länder, där preparatet används, rapporter om hästar som reagerat med akuta chockreaktioner och dött efter vaccinationer med BioEquin H. Det är troligen fråga om akuta allergiska (anafylaktiska) reaktioner. Eftersom reaktionerna inträffar mycket snabbt kan det antas att vaccinet vid injektionen kommit in i ett kärl och direkt letts ut i blodomloppet. Anafylaxi, eller typ-1-överkänslighet, framkallas genom att antigenet (i detta fall någon vaccinkomponent) fäster vid IgE-antikroppar bundna till mastceller och basofila granulocyter. Detta leder till en degranulering av cellerna med frisättning av histamin och andra kemiska mediatorer, som orsakar de allergiska reaktionerna. Första gången man kommer i kontakt med ett allergen inträffar dock sällan en allergisk reaktion. Det beror på att det först måste bildas antigenpecifika IgE-antikroppar, som fäster till mastceller och basofila granulocyter och vid följande exponeringar kan binda till antigenet ifråga. Infektioner med herpesvirus är vanliga inom många hästpopulationer. Symtomen kan vara mycket milda och viruset kan även ligga kvar latent i kroppen i ett vilostadium. Det är möjligt att hästar, som reagerat så kraftigt på vaccinationerna att de fått en

akut i samband med eller i nära anslutning till intramuskulära injektioner av bensylpenicillinprokain, vilket har beskrivits i flera tidigare artiklar i Svensk Veterinärtidning. Hästarna drabbas av akuta neurologiska effekter med oro, balansrubbingar och kramper. Förloppen pågår som regel från några minuter till cirka 30 minuter. De flesta hästarna återhämtar sig men dödsfall förekommer.

Reaktionerna orsakas troligen i de flesta fallen av prokain som frisätts från muskeldepån där bensylpenicillinprokainet injicerats (bensylpenicillinprokain finns i injektionsflaskan som en suspension, inte en lösning) (5). Om frisättningen sker snabbt, vilket kan hända om injektionen når in i ett kärl, kan man få så höga halter prokain i blodet att det ger CNS-effekter. Experimentella undersökningar har visat att då prokain ges till häst i doser som motsvarar dem som ges vid injektion av bensylpenicillinprokain erhålls CNS-effekter liknande dem som ses vid penicillinchock (8). I hjärnan stimulerar prokain det limbiska

systemet (av latin "limbus" = kant), som består av bland annat hippocampus (har en sjöhästliknande form), amygdala (mandelkärnan) och gyrus cinguli (av latin "gyrus" = vindling och "cingula" = gördel, bälte). Det limbiska systemet är beläget på insidan av hjärnans hemisfärer och har en viktig roll i beteenden som rädsla, ångest, aggression, stress och rumslig orienteringsförmåga. Då prokain ges till människa erhålls emotionella och somatiska effekter, med symtom i form av akuta akustiska och visuella hallucinationer samt medvetlöshet och kramper (6). Bensylpenicillinprokain användes tidigare i human praktik och det förekom då biverkningar med liknande symtom (Hoigné's syndrom) (2). Det limbiska systemet är känsligt för sk neuronal sensitisering. Fenomenet benämns på engelska för "kindling" och innebär att repetitiva stimuleringar ger ett gradvis ökat svar vid samma dos som initialt var utan effekter (1). Det är möjligt att en "kindlingmekanism" till följd av upprepade injektioner av bensylpenicillinprokain kan öka risken för penicillin-

chock hos häst. Prokain är ett lokal-anestetikum och det har föreslagits att kindlingmekanismen kan involvera en korsensitivering med andra lokalanestetika (2). Detta innebär att det är möjligt att anestesi med t ex xylokain i samband med tidigare kirurgi eller kliniska undersökningar för hälta kan öka känsligheten för bensylpenicillinprokain hos häst.

I blodet metaboliseras (hydrolyseras) prokain under inverkan av plasmaesteraser till de icke-toxiska metaboliterna paraaminobensoesyra och dietylaminöetanol. Det har i en studie visats att en grupp hästar som reagerat på bensylpenicillinprokain hade en signifikant lägre prokain-hydrolyserande kapacitet jämfört med en kontrollgrupp (5). Hos hästar som har en reducerad plasmaesterasaktivitet kan detta, genom att metabolismen av prokain fördröjs, vara ytterligare en faktor som ökar sannolikheten för prokainreaktioner.

I sällsynta fall kan penicillinchock även bero på en anafylaktisk allergireaktion, sannolikt betingad av bensylpenicillindelen i bensylpenicillinprokainet. ➤

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

FIGUR 2. Det finns sex rapporter där hästar reagerat akut efter intramuskulära injektioner av bensylpenicillinprokain ("penicillinchock").

- Sådana reaktioner kan även i sällsynta fall ses efter intravenösa injektioner av vattenlösliga kalium- eller natriumsalter av bensylpenicillin. Bensylpenicillin innehåller en β -laktam-enhet, och har liksom ett par metaboliter en affinitet för proteiner och kan ge komplex (konjugat) som i sin tur kan ge en immunisering. Effekter erhålls främst på hjärta och kärl, med takykardi, vasodilatation och hypotension, samt på andningsvägarna i form av bronkokonstriktion, ödem och svårigheter att andas. Man kan också få effekter på magtarmkanalen med diarré och kolik. I ett mindre akut skede kan urtikaria och angioödem ses. Som nämnts tidigare framkallas symptomen av att histamin och andra kemiska mediatorer frigörs från mastceller och basofila granulocyter.

Övrigt

En häst med en ensidig purulent rinit med påvisad *Streptococcus zooepidemicus*, som dagligen under fem dagar behandlades med Penovet vet intramuskulärt i halsmuskulaturen (höger/vänster) fick kraftiga mjukdelssvullnader på båda sidor av halsen.

Trimetoprim-sulfa

Det finns två rapporter där hästar som behandlats intravenöst med Hippotrim vet (trimetoprim-sulfadiazin) drabbats av akuta chockreaktioner och dött. Det är känt att intravenös tillförsel av trimetoprim-sulfadiazin till hästar kan ge akuta reaktioner och även dödsfall. Mekanismen bakom reaktionerna är inte klarlagd. Det anges i produktresumén för Hippotrim vet att man för att minimera riskerna för intolerans bör ge injektionen långsamt och med kroppsvarm lösning.

LÄKEMEDEL INOM GRUPPEN

"QM – RÖRELSEAPPARATEN"

NSAID

Det finns 13 biverkningsrapporter för hästar som fått NSAID-preparat. De aktuella substanserna/läkemedlen är: meloxicam (Metacam för häst, injektionsvätska; Metacam för häst, oral suspension), flunixin (Flunixin N-vet injektionsvätska, Flunixin N-vet granulat och Cronyxin vet injektionsvätska), fenylbutazon (Fenylbutazon vet oralt

pulver), firocoxib (EQUIOXX injektionsvätska, EQUIOXX oral pasta) och hydroxietylalicylat + heparin (Compagel vet gel).

Den gemensamma verkningsmekanismen för NSAID är att preparaten hämmar cyklooxygenas (COX-1 och COX-2), som är aktivt i bildningen av prostaglandiner från arakidonsyra. COX-1 finns uttryckt i de flesta vävnader och är involverat i normal vävnads-homeostas. Vid inflammationer bildas och frigörs prostaglandiner som, tillsammans med bland annat histamin och bradykinin, ger effekter på kärl och på nociceptiva receptorer, vilket leder till vasodilatation, ökad kärlpermeabilitet och smärta. Det är främst COX-2 som aktiveras i de inflammatoriska cellerna och de antiinflammatoriska och analgetiska effekterna av NSAID beror därför främst på att de hämmar COX-2.

Hämningen av prostaglandinsyntesen ligger också bakom många av de biverkningar som NSAID kan ge. Hos häst är de vanligaste biverkningarna skador på slemhinnan i magtarmkanalen. Nedan redogörs för de biverkningar av NSAID som rapporterats till Läkemedelsverket under 2017.

Gastrointestinala biverkningar

Hos sju av hästarna sågs gastrointestinala biverkningar av varierande svårighetsgrad. I två fall, en häst med hälta som fick Metacam oral suspension, och en häst med ryggsmärta som först en gång fick Metacam injektionsvätska och därefter Metacam oral suspension, sågs efter ett par dagars behandling lös avföring. En häst med hälta som fick Metacam oral suspension drabbades efter fem dagar av kraftig kolit med vattentunn avföring. Hästen togs till en klinik där blodprov visade leukopeni och hypoproteinemi. Den fick intensivbehandling och kunde gå hem efter åtta dagar. En häst med en bakbenshälta, som behandlades med EQUIOXX oral pasta och GastroGard oral pasta (omeprazol), fick efter sex dagar sprutande diarré. En häst med feber (41 °C) fick under fyra dagar Penovet vet samt Flunixin N-vet (dag ett som injektionsvätska, därefter som granulat). Hästen blev feberfri och verkade hungrig, men då den åt dreglade den och spottade ut maten. Muninspektion

visade ulcerationer längs hela tungan, under tungan, på insidan av kinderna och på delar av gomtaget. Behandlingen avbröts och ulcerationerna läkte ut inom cirka fyra dagar. En häst med hälta fick efter elva dagars behandling med Metacam oral suspension kraftiga koliksmärtor. Tarmmotoriken avtog alltmer och hästen svarade inte på smärtstillande och dropp utan fortsatte att visa kraftiga symtom. Beslut togs om avlivning. En häst med fång behandlades under 2,5 veckor med Fenylbutazon vet oralt pulver. Hästen började sedan äta dåligt och blev dämpad och flåsig. Undersökning visade att hästen var kraftigt cirkulatoriskt påverkad och ett kraftigt ventralt ödem sågs längs hela buken. Beslut togs om avlivning.

I mag-tarmslemhinnan är COX-1 ansvarigt för syntesen av prostaglandiner, som ger en hämning av syrasekretion och en ökning av mukusproduktion och därigenom skyddar slemhinnan. När denna effekt störs genom inverkan av NSAID kan inte normal slemhinnefunktion upprätthållas. Hos häst kan skador förekomma i slemhinnan längs hela mag-tarmkanalen och även i munnen och matstrupen. Det är dock vanligast att skador ses i kolon, mage och duodenum. Vid en kortare tids NSAID-behandling är skaderisken störst i den distala delen av stora kolon, före övergången till lilla kolon (höger dorsala kolon). En möjlig förklaring är att det i detta tarmavsnitt blir en lång kontakt mellan läkemedel och tarmslemhinna på grund av att det är en långsam passage av tarminnehåll mellan stora kolon som är vid och den trängre lilla kolon. Inflammation och ulceration i tarmväggen gör att stora mängder vätska och proteiner utsöndras, samtidigt som man får ett reducerat upptag av elektrolyter och näringsämnen. Huvudsymtomet är oftast diarré, följt av letargi och feber. Proteinförlusten kan leda till subkutana ödem, framförallt under buken. I en del fall kan avföringen vara normal och de andra symtomen överväga.

Övriga biverkningar

Det finns två rapporter om akuta reaktioner hos hästar som fått flunixin intravenöst. En häst med en sårskada fick Flunixin N-vet intravenöst och ramlade

i slutet av givan omkull, krampade och sparkade med benen och verkade frånvarande i blicken. Den reste sig på skakiga ben, flåsade och lutade sig mot väggen. Efter fem minuter avtog reaktionen. En häst som behandlades med Cronyxin vet intravenöst på grund av mugg fick en omedelbar reaktion med kraftiga muskelkrampor och skakningar och sprang runt i stallet och höll på att ramla omkull. Förloppet varade i 2–3 minuter varefter hästen lugnade ner sig. Det är känt att NSAID som ges intravenöst till häst kan ge upphov till akuta överkänslighetsreaktioner. För flunixin finns tidigare i Sverige ett stort antal sådana biverkningsrapporter. Det finns också ett par biverkningsrapporter om sådana reaktioner hos hästar som fått meloxicam eller ketoprofen. Det anges i den av FDA godkända produktbeskrivningen för flunixin, som sammanställdes då preparatet först introducerades på marknaden, att anafylaxiliknande reaktioner, som kan vara fatala, observerats hos häst och att risken för dessa reaktioner ökar om preparatet accidentellt injiceras intraarteriellt (4). Orsaken till reaktionerna är inte känd. I injektionslösningen av flunixin finns propylenglykol (utgör där cirka 20 %) som expicent. Ett förslag är att propylenglykol skulle kunna framkalla de akuta reaktionerna. Dock visar data på andra species att en mycket större dos propylenglykol behövs för att framkalla toxicitet än den mängd som hästarna erhåller via injektionslösningen av flunixin (3).

En häst med kvarbliven efterbörd fick Flunixin N-vet intravenöst samt Hipracin vet (oxytocin) intramuskulärt. Efter en kort stund sågs urtikaria på huvudet och halsen. Allmäntillståndet var opåverkat. Detta är troligen en allergi framkallad av endera av substanserna. En häst började cirka 20 minuter efter en intramuskulär injektion av Flunixin N-vet att hyperventilera (cirka 115 andetag per minut). Efter en timme var andningsfrekvensen cirka 60 andetag per minut. En häst med misstanke om korsförslamning, som dagen innan under ett ridpass börjat svettas och visat muskelstelhet och trötthet, fick Flunixin N-vet intravenöst samt vitamininjektioner. Efter cirka 1,5–2 timmar fick hästen krampor, lade sig ner i boxen, var okon-

taktbar och dog fem – tio minuter därefter. Den bakomliggande orsaken är oklar. En häst fick efter en tandextraktion nedsatt allmäntillstånd och feber. Hästen behandlades med bensylpenicillin intramuskulärt och Metacam oralt varvid allmäntillståndet förbättrades. Efter tre dagar utvecklades plötsligt ett hematoma i skulderregionen på höger sida. Efter kutan applikation av Compagel vet gel minskade svullnaden men hästens allmäntillstånd försämrades och beslut togs om avlivning. Det är osäkert om hästens insjuknande har med behandlingen att göra.

HYALURONSyra

En häst med en serös artrit i en hovled behandlades intraartikulärt med Hyonate vet (hyaluronsyra/natriumhyaluronat/) och Celeston bifas (betametason). Efter detta fick hästen en hälta som efter behandling med Metacam oral suspension blev gradvis bättre men ändå kvarstod en längre period. Vid tidigare behandlingar har inga reaktioner förekommit.

NERVSYSTEMET

Inom gruppen "QN – Nervsystemet" finns fem biverkningsrapporter för hästar i samband med sederings och analgesi. En häst som inför en munhåleundersökning fick en normaldos av Domosedan vet (detomidin) blev efter några minuter ostadig, ramlade omkull, fick bleka slemhinnor och ett par krampreaktioner i nacken och benen. Den fick Antisedan vet (atipamezol), Dexadreson vet (dexametason) och adrenalin men trots upplivningsförsöket dog hästen. En häst som inför en gastroskopi fick normaldoser av Cepesedan vet (detomidin) och Butomidor vet (butorfanol) blev kraftigt trött och vinglig och fick på grund av

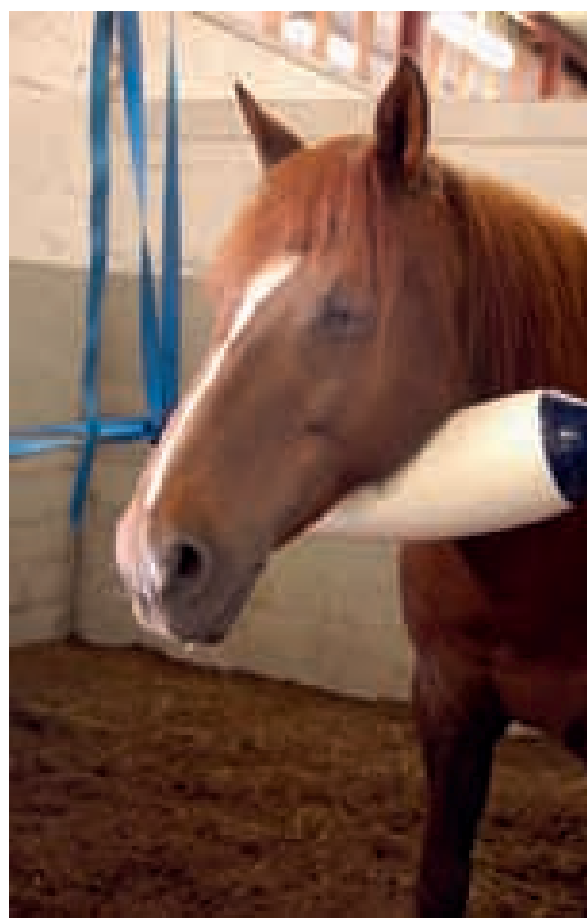

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

FIGUR 3. En häst som inför en gastroskopi fick normaldoser av detomidin och butorfanol blev kraftigt trött och vinglig.

böjd nacke svårt med syretillförseln (Figur 3). Efter tjugo minuter fick hästen Antisedan vet och återhämtade sig då och var efter cirka tre timmar nästan helt återställd. En häst som inför en tandvårdsbehandling fick Cepesedan vet och Butomidor vet ramlade omkull och blev en kort stund liggande i "grodställning" med bakbenen. Efter att man fått hästen att ligga på sidan och givit Antisedan vet kom den upp på benen igen. Hästen fick dock därefter bestående svårigheter att sätta ner och lägga vikt på höger bakben, vilket antogs bero på en nervskada eller en bäckenskada. Efter två veckor sågs ingen förbättring och beslut togs då om avlivning. Hos en häst som inför en röntgenundersökning sederats med Domosedan vet sågs efter cirka 1,5 timme kliande hudutslag, framförallt på huvud och bog. Hästens allmäntillstånd påverkades inte. Den fick Dexadreson vet och hade morgonen därpå inga symtom. Detta är troligen en ➤

- allergi. En häst med måttliga till lindriga symtom på kolik fick i en inledande fas av behandlingen Vetalgín vet (metamizol), Torbugesic vet (butorfanol) och Cepesedan vet (detomidin) intravenöst och började då momentant hyperventilera (cirka 90 andningar per minut) och den fick kritvita slemhinnor. Hästen gavs under cirka en timme Ringer-acetatdropp varvid symtomen successivt avklingade. Det är känt att hästar kan reagera med hyperventilation efter intravenösa injektioner av alfa-2-receptoragonister, såsom detomidin (7). Det är oklart om även de två andra substanserna som gavs kan ha bidragit till förloppet.

Det är välkänt att komplikationer kan inträffa hos hästar, liksom hos andra djurslag, i samband med sedering och analgesi, även när detta sker lege artis.

Det finns tre rapporter där det beskrivs att man vid eutanasi av hästar med Somulose (sekobarbital och cinkokain) inte fick en förväntad lugn avlivningseffekt. I ett fall stegrade sig hästen och kastade sig bakåt innan den föll ner död. I ett fall sågs kramper och flera andetag innan hästen dog. I ett fall kastade sig hästen bakåt och hade muskelspasmer i cirka 45 sekunder innan den blev stilla. Den fick därefter pentobarbital intravenöst och konstaterades då vara död. Det finns sedan tidigare flera rapporter om att fördröjd effekt och andra komplikationer kan förekomma vid eutanasi med Somulose. Orsaken till detta är oklar. Avlivning av hästar är en krävande uppgift och tillgängliga metoder har både fördelar och nackdelar. Det anges i produktresumén för Somulose att en alternativ avlivningsmetod alltid bör finnas till hands.

Det finns 14 rapporter för Prascend (pergolid), som verkar som en agonist till dopamin-D2-receptorer i hypofysen. Då dessa receptorer stimuleras hämmas frisättningen av ACTH (adrenokortikotropin) från pars intermedia i hypofysen, vilket i sin tur leder till en minskad syntet och frisättning av kortisol från binjurebarken. Indikationen för Prascend är behandling av hypofysär pars intermedia-dysfunktion (PPID/pituitary pars intermedia dysfunction/) hos häst. Hästar med PPID har en förhöjd utsöndring av ACTH från hypofysen vilket ger en ökad syntet och frisättning av kortisol

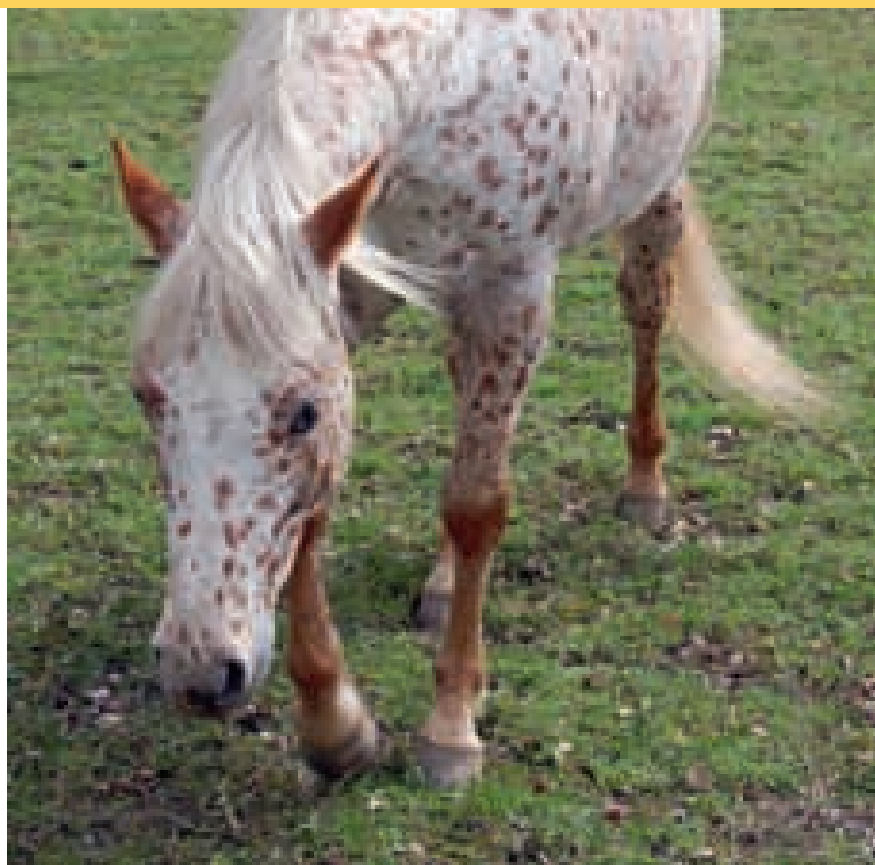

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

FIGUR 4. En häst med kotleds- och hovledsinflammation som fick intraartikulära kortisoninjektioner blev öm i frambenen och låg mycket.

från binjurebarken (Cushings syndrom). PPID diagnostiseras främst hos äldre hästar. I föreliggande rapporter var hästarnas ålder 12, 16, 18, 20, 21, 21, 22, 25, 25, 26, 26, 27 och 28 år. I en rapport angavs inte hästens ålder.

Reaktioner som rapporterades var klåda, eksem, hårlösa hudfläckar, anorexi, diarré, kolik, ataxi, letargi och sänkt allmäntillstånd. Äldre hästar som får Pergolid kan ibland vara i mindre god kondition. Detta innebär att det i en del fall blir svårt att bedöma om de symtom som ses är läkemedelsrelaterade eller kan bero på annan orsak. Det anges i produktresumén för Prascend att det i sällsynta fall kan förekomma biverkningar såsom aptitlöshet, övergående anorexi, lindrig depression, lätt ataxi, diarré och kolik. Det anges även att om det uppstår tecken på dosintolerans skall behandlingen stoppas i två – tre dagar och sedan återupptas med halvering av den tidigare givna dosen.

ÖVRIGT

En häst med hovleds- och kotledsinflammation som fick injektioner i respektive hov- och kotlederna med Kenacort-T (triamcinolon; ett derivat av prednisolon) och Celeston bifas (betametason) blev dagarna efter behandlingen

öm i frambenen (Figur 4). Den avlastade ömsom höger och vänster framben och låg mycket i hagen. Det hela gick över på tre dagar. En häst, som på grund av inflammation i svalget och felläge i mjuka gommen (DDSP; dorsal displacement of the soft palate), hade problem med andning och ork behandlades först under fyra veckor med inhalationskortison (Flutide Evohaler inhalationsspray, flutikason, en glukokortikoid) utan att någon förbättring erhöles. Behandlingen byttes då till Equisolon oralt pulver (prednisolon) varvid hästens andningsproblem snarast blev sämre och efter två veckors behandling utvecklades kraftigt fäng. Beslut togs om avlivning. Det är känt att tillförsel av glukokortikoider till häst ger en liten ökad risk för utveckling av fäng, eventuellt som en följd av konstriktion i digitalkärlen som vaskulariserar hoven.

En häst som avmaskades med Ivomec Comp oral pasta (ivermektin + prazikvantel) började efter cirka två timmar hypersalivera och blev kraftigt svullen och öm på läppar och tunga och den kunde inte dricka. Det anges i produktresumén att Ivomec Comp i sällsynta fall kan ge inflammation i mun och på tunga och läppar, vilket resulterat i olika kliniska tecken såsom ödem, hypersali-

vering, erytem, tungförändringar och stomatit. Ett sto fick för induktion av brunst en injektion av Dinolytic vet (Prostaglandin F2 α) och blev då efter cirka fem minuter plötsligt ataktisk, svettades kraftigt och visade milda koliksymtom. Symtomen förvärrades under cirka fem – tio minuter för att sedan avklinga. Det anges i produktresumén för Dinolytic vet att det kan förekomma biverkningar såsom svettning, bukbe-
 hag och motorisk inkoordination.

SUMMARY

Adverse reactions to veterinary drugs reported in Sweden during 2017, part 1.

In Sweden 692 reports of adverse drug reactions were sent to the Swedish Medical Products Agency during 2017. Most reports concern dog, followed by cat, horse and cattle. There were a few reports in swine, sheep, rabbit, mink, goat, rat and hedgehog. Eight reports concern adverse reactions in humans to veterinary drugs. The present article describes the adverse reactions reported in horse. Most reports in horse concern vaccines, NSAID and drugs affecting the nervous system. Nine reports con-

cern horses given antibiotics and among these most reports deal with acute negative reactions in horses injected intramuscularly with procaine benzylpenicillin ("penicillin-shock").

Referenser

1. Adinoff B, Devous MD, Best SM, George MS, Alexander D & Payne K. Limbic responsiveness to procaine in cocaine-addicted subjects. *Am J Psychiat*, 2001, 158, 390–398.
2. Araszkiwicz A & Rybakowski JK. Hoigné's syndrome, kindling, and panic disorder. *Depression and Anxiety*, 1996–1997, 4, 139–412.
3. European Medicines Agency, EMA/CHMP/334655/2013. Background review for the excipient propylene glycol. (CPMP/463/00 Rev 1), 2014.
4. Food and Drug Administration. Flunixin injection, Original Abbreviated New Animal Drug Application (ANADA), ANADA 1998, 200–308.
5. Olsén L, Ingvast-Larsson C, Broström H, Larsson P & Tjälve H. Clinical signs and etiology of adverse reactions to procain benzylpenicillin and sodium/potassium benzylpenicillin in horses. *J Vet Pharmacol Therap*, 2007, 30, 201–207.
6. Servan-Schreiber D, Perlstein WM, Cohen JD & Mintun M. Selective pharmacological activation of limbic structures in human volunteers: a positron emission

tomography study. *J Neuropsychiatry Clin Neurosci*, 1998, 10, 148–159.

7. Tjälve H. Angående biverkningar av NSAID och α -agonister hos häst. *Svensk VetTidn*, 2005, 57, 7, 49.
8. Tobin T, Blake JW, Sturma L, Arnett S & Truelove J. Pharmacology of procaine in horses: pharmacokinetics and behavioural effects. *Am J Vet Res*. 1977, 38, 637–647.

***HANS TJÄLVE**, leg veterinär, VMD, seniorprofessor, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

ANNA-KARIN BENGTTSSON, leg sjuksköterska, biverkningshandläggare, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

SARA BODEBY, leg apotekare, biverkningshandläggare, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

ANN-CHARLOTT WALL, biomedicinsk analytiker, biverkningshandläggare, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

PETER EKSTRÖM, leg veterinär, klinisk utredare, veterinärmedicin, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

SUSANNE STENLUND, leg veterinär, VMD, klinisk utredare, veterinärmedicin, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Veterinärgruppen, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

Skriv en motion till fullmäktige

SENAST 26 MARS 2018

Förening, sektion och förbundsmedlem har möjlighet att påverka Sveriges Veterinärförbunds inriktning och verksamhet genom att skriva motioner till fullmäktige som i år äger rum den 7–8 maj 2018 i Stockholm.

En motion är ett förslag till fullmäktige. Motioner kan skrivas av förbundets medlemmar, föreningar och sektioner. För att en motion ska kunna behandlas på fullmäktige **måste den ha inkommit senast den 26 mars 2018** till Förbundsstyrelsen, Sveriges Veterinärförbund, Box 12709, 112 94 Stockholm eller via e-post kansli@svf.se.

Motionerna besvaras först av förbundsstyrelsen, sedan behandlas förbundsstyrelsens svar av fullmäktige. Fullmäktiges beslut avgör om förslaget blir ett uppdrag för förbundet.

Betessäsongen är här

SYSTAMEX VET.
oxfendazole

Dectomax 5 mg/ml pour-on

doramectin

- kom ihåg att avmaska!

Systamex vet. 3,75 g (oxfendazol 750 mg), intraruminalväg, sprutbäglar, 5 avdelade doser med periodisk fraktning, OPS3A C02. Djurslag: Hottkreatur, Insekttäcker, Profylaktisk behandling mot parasitär sjukdom. Förorsakad av matus och immatura magflammanematoder och lungmask hos fjäderfäbetande nötkreatur. Dos: En depotsdos ges med special ingivare till varje fjäderfäbetande nötkreatur, med 100-250 kg kroppsvikt, 2-5 dagar före betesstoppning. Kontraindikationer: Skall inte ges till kalvar under 100 kg och som inte har utvecklat klöstarförmågan. Baksidan kan fastna i matstrupen och föda till dödsfall. Särskilda försiktighetsåtgärder: Försiktighet skall iaktas vid behandlingen så att mekaniska skador ej orsakas i klöstarförmågan. Karantänsperiod: Skall: 180 dagar. Ej till slaktande kor eller korgor som föder till kalva inom 180 dagar. I mjölkproducerande besättningar: SPC 2015-02-03

Dectomax 5 mg/ml pour-on (doramectin) pour-on lösning, sprutbäglar, OPS4A A03. Djurslag: Hottkreatur, Insekttäcker, För behandling av gastrointestinala nematoder, lungmask, hjärnmask, röttröy, sugande och bitande löss, skabb samt hornfluga. Dos: En dos av 1 ml (5 mg doramectin) per 10 kg kroppsvikt appliceras i en ström långt ryggen mellan nacken och skartasten. Kontraindikationer: Skall ej användas till hund då allvariga biverkningar kan uppträda. Särskilda försiktighetsåtgärder: Ej till djur. Appliceras ej på hud, som är förorenad med lera eller gödsla. Karantänsperiod: Skall: 35 dagar. Ej till slaktiga kor eller korgor som föder till kalva inom 60 dagar. I mjölkproducerande besättningar: SPC 2016-10-17

För ytterligare information se www.fas.se **zgetis**

Under vintern väcktes en klinisk misstanke om rabies då en hund införd från södra Europa visat symptom.

Texten är sammanställd av Mikael Propst, SVA.

RABIESMISSTANKE HOS HUND

En klinisk misstanke om rabies väcktes under vintern då en hund, relativt nyligen införd från södra Europa, visat symptom i form av hastigt insättande, tilltagande aggressivitet. I samband med detta bet hunden en person och det uppdagades då att hunden saknade fullständigt pass. På grund av symtomen och införselhistoriken kunde det inte uteslutas att symtomen orsakats av rabies. Jordbruksverket fattade beslut om att avliva djuret.

Eftersom en person var biten undersöktes proverna på jourtid. Det konstaterades samma kväll som den avlivade hunden inkommit till SVA att den inte var smittad av rabies och misstanken kunde avskrivas.

Under de senaste åren har SVA undersökt tre till fem sällskapsdjur per år till följd av klinisk misstanke om rabies. Ungefär hälften har varit katter och hälften hundar. Symtombilden har varit liknande, med plötsligt insättande aggressivitet eller beteendeförändring, med eller utan andra neurologiska symptom. Ofta har det även funnits en oklar bakgrund avseende införsel, men inte alltid. SVA undersöker årligen även 10–30 illegalt införda, eller importerade hundar som inte visat kliniska symptom men där hunden avlivats på grund av illegal införsel. Hittills har alla undersökta djur befunnits negativa för rabies.

Även om samtliga länder inom EU idag antingen är rabiesfria, eller bedöms ha låg risk för rabies, är det en viktig diagnos att fortsatt ha i åtanke. ■

Foto: Pixill

Under de senaste åren har SVA undersökt tre till fem sällskapsdjur per år till följd av klinisk misstanke om rabies.

Vilken är din diagnos? – Epizootologi

I fallet, som presenteras av Cecilia Hultén, SVA, utreds reproduktionsstörningar i en smågrisproducerande besättning.

Reproduktionsstörningar i smågrisproducerande besättning

ANAMNES: Du är besättningsveterinär i en smågrisproducerande besättning. Du besöker besättningen

regelbundet inom ramen för delegerad djursjukvård. Produktionsuppföljningen i besättningen är god och du tycker dig ha en bra uppfattning om hälsoläget genom besöken och produktionsdata.

Du blir kontaktad av djurägaren mellan två besök med anledning av att den senast betäckta suggruppen löper om mer än vanligt, det är faktiskt upp emot 25 % som har löpt om. Omlöpningsfrekvensen brukar inte ligga på mer än 6–7 %. Man hade också

avvant lite färre grisar än vanligt i den gruppen. I den suggrupp som grisat senast grisade några suggor tidigt och i några kullar är smågrisarna svaga. Det är inget fel på suggorna i övrigt, de verkar pigga och äter som vanligt. Inte heller på övriga djurkategorier i besättningen har man märkt något ovanligt.

FRÅGOR: Hur vill du gå vidare med fallet, eventuella differentialdiagnoser?

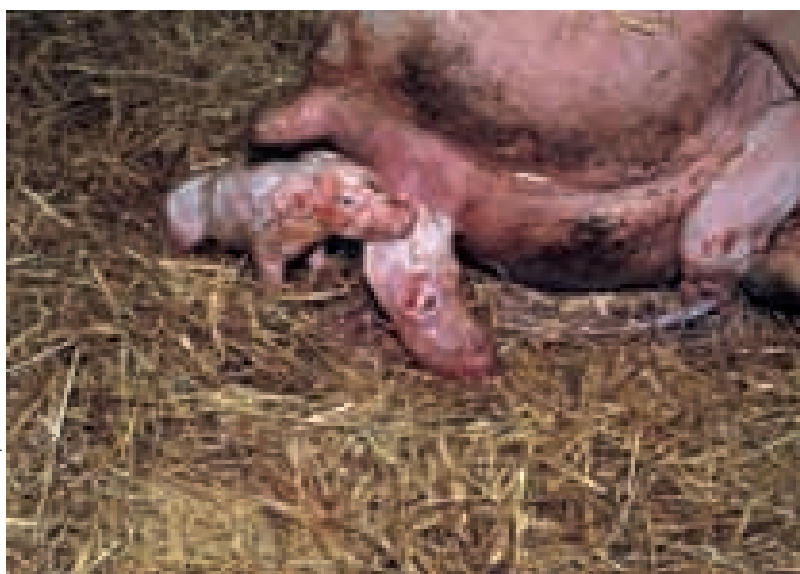
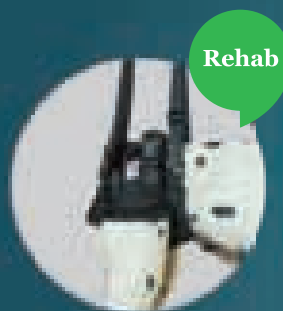

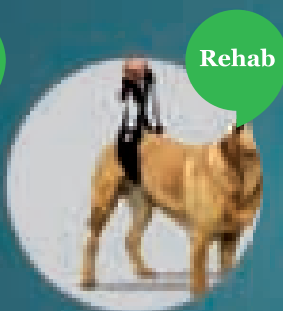
FOTO: BENGT EKEBERG, SVA

FIGUR 1. Sena aborter/för tidig grisning kan vara ett symptom vid infektion med PRRS.

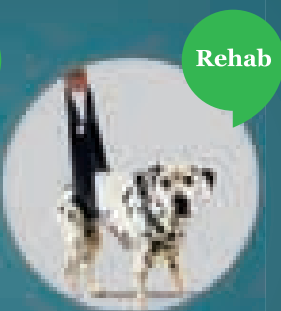
SVAR SE SIDAN 48

Helping hand
Offloading harness

Helping hand
Comfort

Helping hand
Standard

En hjälpande hand

Minskar belastningen på ryggrad och bakben.

www.scandiop.se

Se sambandet

Den 11 och 12 december deltog representanter från förbundsstyrelsen och veterinärförbundets kansli i en nationell konferens om våld mot djur, våld i nära relationer och att se sambandet på Radisson Blu, Arlandia Hotell. Konferensen genomfördes av Länsstyrelsen i Västmanlands län med stöd av Socialstyrelsen för att sprida sina erfarenheter och kunskaper.

TEXT: MONIKA ERLANDSSON, kansliveterinär

FOTO: JOHANNA HENRIKSSON

Carin Holmberg är forskare och författare och vill synliggöra sambanden mellan våld mot kvinnor, barn och djur.

Konferensen fokuserade på att inte glömma barnperspektivet i djurskyddsärenden och vände sig bland annat till djurskyddshandläggare, länsveterinärer, utvecklingsledare samt kvinnofridsamordnare/verksamhetsutvecklare.

SAMBANDET VÅLD I NÄRA RELATIONER OCH VÅLD MOT DJUR

Carin Holmberg är forskare och författare. Carin har jobbat i snart 20 år med

frågor om könsbaserade maktordningar och dess lika och olika uttryck i såväl kärleks- som våldsrelationer. Det som engagerar henne mest är att synliggöra sambanden mellan våld mot kvinnor, barn och djur.

VI OCH DOM

Carin redogjorde för hur man refererar till olika grupper i samhället.

– Det finns ingenting sämre man degraderar en människa till än ett djur, sa hon. Vilket säger en del om våra tan-

kar om djurhållning, poängterade Carin och gav exempel på nyhetsrubriker som att ”gamla behandlas som djur” eller ”de behandlade oss som hundar”. Hon sammanfattade det som att: ”sämre än djur kan vi inte ha det och sämre än ett djur kan man inte vara”.

– Där våldsutövaren ser offret som något. Någon blir något, för djur är ju saker i vår lagstiftning och med saker kan man göra vad som helst.

Att skapa en relation är det motsatta till detta. Att erkänna varandra. ➤

- – Att i mötet överbrygga uppdelningen i VI och DOM och skapa ett JAG och DU, sa hon. Grunden att skapa en vi- och dom-relation, lär vi oss många gånger till djur. Men det finns en dubbelhet i vårt umgänge med djur, menade Carin. Somliga älskar vi, andra hatar vi och somliga äter vi. Med detta lär vi våra barn att djur kan ha dubbla betydelser och funktioner. Därför gör vi dem till *de andra*. Carin hävdade att även om djur kan känna smärta och ångest, så är de mindre värderade och kan användas i vår tjänst. Vi lär oss generalisera utifrån det här även runt andra människor. Hon gav exempel på den fyraåriga grabben som går på fotbollsträningen, där pappan uppmanar sonen att tackla till motståndarna eftersom de är *de andra*. Att de är kompisar och kramas vissa gånger och i andra sammanhang är det helt ok att slå andra barn.

Carin visade en tabell på skillnaden mellan män och kvinnor. Hon började med att berätta om hur kvinnor använder våld mot djur. Kvinnor gör framförallt barn/djur sjuka (Münchhausen by Proxy) för att själva få uppmärksamhet och samlar på djur, till exempel kattsamlare. Män står framförallt för vanvård av boskap på lantbruk samt för den faktiska misshandeln och våldet mot djuren. Sedan diskuterades det att det finns annat våld som vi ändå inte kallar för våld.

Men vad är då våld mot djur? Det finns ingen självklar definition utan varierar med tid, kultur, trossystem och land, underströk Carin. Vi godkänner jakt, slakt etc och definierar inte det som våld. Vi accepterar olika behandling av olika arter av djur. Carin presenterade en allmänt erkänd definition av våld mot djur: "Ett socialt oacceptabelt handlande med intentionen att skapa ett onödigt lidande, utöva tvång, eller döda ett djur".

Definitionen inkluderar psykisk utsatthet, vanvård, försummelse och sexuella övergrepp. "När djur är utsatta är människor i riskzonen; När människor är utsatta är djur i riskzonen." Får man in ett djurplågeriärende ska man fundera på hur det ser ut på humansidan också och tvärtom.

– Det finns ett samband mellan våld mot äldre, barn, i parrelationer och mot djur.

SAMBANDET UR KVINNORS PERSPEKTIV

Carin lyfte sedan fram sambandet ur kvinnors perspektiv.

– Kvinnor väntar ofta med att söka ett skyddat boende framför allt om djuret är utsatt för direkt fysiskt våld. Kvinnor utan hemmavarande småbarn eller som inte alls har barn samt unga tjejer, är de som ofta har särskilt starka band till sina djur. Hon förklarade hur en del kvinnor med små barn tvingas att prioritera barnens säkerhet och lämnar därför kvar djuret hos förövaren. Om kvinnan lämnar förövaren kan hon gå tillbaka på grund av oro för djuret. Kvinnan kan också lämna djuret kvar hos mannen för att hon upplever att mannen har en relation till djuret eller för att det främst är "hård" uppföstran och inte direkt våld. Våldsutövare som utsätter djur för våld använder ett grövre och farligare våld

mot kvinnan, än förövare som inte utsätter djur. Carin framhöll att förövaren på detta sätt vill demonstrera sin makt för kvinnan, lära henne underkastelse, känslor av terror och otrygghet genom att framstå som okontrollerad. Det är ett led i hans kontroll och fungerar som strategi för isolering. Det ger honom en känsla av makt över liv och död.

Carin gav handfasta råd på vad en person som möter en våldsutsatt kvinna bör ha som rutin att fråga:

- Finns det djur hemma? (Har det funnits?)
- Finns det någon som tar hand om dem?
- Är du orolig för djuren?

Hon rekommenderade socialtjänsten att ha en bra veterinärkontakt. Att det är mycket viktigt med rättsintyg (att skilja

Kvinnor väntar ofta med att söka ett skyddat boende, framför allt om djuret är utsatt för direkt fysiskt våld.

från hälsointyg). Carin underströk att vi måste förstå att våld mot djur måste tolkas och utredas som ett hot mot människans välfärd och välmående samt att det måste omdefinieras och förstås som en del i kvinnofridsbrottet och våld i nära relationer.

BARN, HUSDJUR OCH VÅLD I NÄRA RELATIONER

Maria Eriksson är professor och arbetar vid Ersta Sköndal Bräcke högskola. Hennes forskning är framförallt inriktad på vad olika former av ojämlikhet betyder för den politiska och praktiska hanteringen av mäns våld mot kvinnor och barn. Under sin föreläsning berättade hon om våld i nära relationer med fokus på barnen. Vad barnen ofta är med om och hur de reagerar. Hon gick igenom olika tecken och symtom hos barn och hur olika de kan reagera.

Mycket tyder på att det finns likheter mellan våld mot husdjur och våld mot människor.

– Den sociala barnavården måste därför vara uppmärksam på att djurplågeri kan förekomma inom ramen för våld i nära relationer, som en del av våldsutövarens beteende, sa Maria. Hon poängterade att verksamheter med fokus på djurplågeri behöver uppmärksamma kopplingen till barns utsatthet och göra en anmälan om oro för barn.

Maria delade upp barnen som blir utsatta i fyra olika grupper:

- Barn som bevittnar våld mot husdjur
- Barn utsatta för våld genom husdjur
- Barn som dras in i våld mot husdjur
- Barn som utövar våld mot husdjur

Barn ser och hör våld och våldets konsekvenser. Exempel på traumatisering är barn som blir vittnen till dödligt våld. Vi kan jämföra barn som brottsoffer där allt sker på en plats som ska vara trygg och det skadar barnets relation till den som är utsatt (husdjuret).

Sedan övergick Maria till att berätta om barn som utsätts för våld genom husdjur där våldsutövaren använder husdjur som "verktyg" i våld mot barn genom tre olika sätt: psykiskt våld där djuret plågas eller att djuret används för att skrämma barnet, genom fysiskt våld samt sexuellt våld där djuret blir ett "verktyg" i sexuella övergrepp mot

FOTO: EVA ERIKMARCK, LÄNSSTYRELSEN

Maria Eriksson, professor, Ersta Sköndal Bräcke högskola, fokuserade på barnens situation när våld i hemmet är vardag.

barnet. Maria underströk att barn kan också dras in i våld mot husdjur till exempel där våldsutövaren använder barnet som "orsak", när barn går emellan och försöker skydda djuret, och barn som tvingas utöva våld mot husdjur. Hon berättade sedan om barn som själva utövar våld mot husdjur.

BARN OCH UNGAS VÅLD MOT DJUR

Barn som utsätter just husdjur är ofta skolbarn medan barn som utsätter andra djur framför allt är tonåringar. Maria gav exempel på en rad olika orsaker till barns och ungas våld mot djur, såsom hantering av humör (djurplågeri för att hantera tristess eller depression), påtvingat djurplågeri (barnet tvingas utöva våld av en person med mer makt), relationen till djuret (barnet dödar djuret för att förhindra att djuret torteras av någon annan) och djurfobi (barnet är rädd och attackerar djuret det är rädd för). Det kan också bero på en identifikation med våldsutövaren där ett utsatt barn försöker återfå en känsla av makt och kontroll genom våld mot någon sva-

gare. Så som posttraumatisk lek till exempel genom att agera våldsepisoder/egen utsatthet med ett djur som offer, imitation (att härma en förälders eller annan vuxens våldsamma "disciplin" av djuret), självskada (provocera djuret att skada den egna kroppen), en övning inför eget våldsutövande och redskap för psykiskt våld (t ex skada ett syskons djur för att skrämma syskonet). Eftersom mycket tyder på att det finns likheter mellan våld mot husdjur och våld mot människor är det viktigt att den sociala barnavården är uppmärksam på att djurplågeri kan förekomma inom ramen för våld i nära relationer, som en del av våldsutövarens beteende. Maria avrundade sin föreläsning med olika definitioner på vad ett barn är och hur det ska bemötas.

RELATION OCH SEPARATION – OM VÅLDSUTSATTA BARN OCH HUSDJUR

Therese Lilliesköld driver Empatia antrozologi och är utbildad inom etologi och djurskydd. Hon föreläste om barns och djurs interaktioner, empati och samband mellan våld mot djur och ➤

FOTO: EVA ERIKMARCK, LÄNSSTYRELSEN

Therese Ottinger är laboratorieveterinär på avdelningen för patologi och viltsjukdomar.

samla och utvärdera bevis från djur och deras omgivning. All information läggs sedan ihop för att, på ett objektivt och opartiskt sätt, svara på frågor från polis och rättsväsende och förse mottagarna med vetenskaplig och faktabaserad expertis, sa Therese.

Therese berättade att hon utreder rättsmedicinska fall och obduktioner för: utredning av djurplågeri/brott mot djurskyddslagen och bevisning i andra brottsutredningar. Hon poängterade även att det endast är polis eller länsstyrelse som kan begära rättsmedicinsk obduktion på SVA.

– Obduktionsgången följer i grunden samma rutin som diagnostisk obduktion och anpassas efter frågeställning samt genom en utökad dokumentation som foto, film, diagram och skisser, sa Therese. Utredningen kan sedan kompletteras med andra uppföljande undersökningar såsom bilddiagnostik där röntgen används på nästan varje rättsfall. Ibland används även datortomografi. Histopatologi, toxikologi och mikrobiologi är i vissa fall användbart. Therese berättade att polisen även kan begära en DNA-analys.

Undersökningen ska försöka reda ut ett händelseförlopp och Therese gick igenom olika frågeställningar som hon måste ha med. Hon gick igenom ämnen som utmärgling, åldersbestämning och hur såråkningsförloppet varierar mellan och även inom djurslag. Hon förklarade hur hon tar reda på om djurets skador är tillfogade av någon eller om det är en följd av olyckshändelse. Viktiga frågeställningar är om djuret haft ont och om djuret lidit. Förhoppningsvis kan fynden sedan stärka bevisningen. Therese gav tips på att misstänkta skador att uppmärksamma är:

- Svårförklarade blödningar/blåmärken
- Blödningar/sår med speciell/onaturlig form
- Multipla frakturer av varierande ålder
- Inre blödningar utan förklaring
- Brännmärken, cigarettmärken
- Ligaturer
- Skallskador

Skador är ett svårt område på grund av att det finns olika artskillnader. Hundens elastiska hud fungerar till exempel som en "krockkudde", sa hon. Ett dåligt blodflöde till huden ger färre blåmärken

► människor. Therese inledde sin föreläsning med att påminna om att våld mot barn i många länder inte är detsamma som våld mot barn i Sverige samt att mycket som faller inom vår djurplågerilagstiftning är lagligt i många länder. En mycket intressant föreläsning om vilken roll djur spelar i barns liv och vad forskning idag visar om hur det påverkar barnens utveckling. Hon övergick till att berätta om den empatiska utvecklingen hos människan och att barn dras till djur samt har en medfödd förmåga att skilja på djur och saker som rör sig. Hon berättade att åttamånaders barn förstår att något som rör sig inte ska ha ett tomt inre. Djur rör sig, interagerar och har en insida. Djur är personer för barn och det är en relation som spelar stor roll. Hon gick vidare igenom hur barn knyter an till djur, vilka effekter det ger och hur barns olika livssituationer kan forma deras sätt att interagera med djur. Therese redogjorde sedan för livssituationer när barn utsätts för våld, om hur relationen till husdjur kan spela roll och om vad separation från djuren innebär. Det

finns ett starkt band mellan barn och djur i en familj vilket vuxna ofta känner till. Barn reagerar på olika sätt när de upplever våld mot familjedjuren.

– Detta band kan användas för att skada, skapa skräck och disciplinera barnen i en familj där hot och våld förekommer.

SKADOR EFTER VÅLD MOT DJUR **Veterinärmedicinsk forensik**

Therese Ottinger är laboratorieveterinär på avdelningen för patologi och viltsjukdomar på Statens veterinärmedicinska anstalt och hon inledde med att berätta om hur rättsmedicin är en etablerad specialisering inom humanmedicin och där rättsmedicinska undersökningar snarare är regel än undantag vid brottsmisstanke eller oklara dödsfall. Ibland görs rättsmedicinska undersökningar av djur och djurkroppar och utförs då av praktiserande veterinärer och av veterinärpatologer på obduktionsanläggningar. Vad innebär då veterinärmedicinsk forensik?

– Det är användandet av veterinärmedicinsk vetenskap för att identifiera,

FOTO: EVA ERIKMARCK, LÄNSSTYRELSEN

Nathalie Nordén, riksförbundsordförande i VOOV, talade om hur husdjur påverkas av att leva i en våldsam miljö. Läs mer om VOOV på sidorna 29–31.

som är svåra att upptäcka på grund av päls och pigmenterad hud.

Något en klinikveterinär kan vara uppmärksam på är revbensfrakturer som är vanligt förekommande hos misshandlade djur (hund och katt). Det är ofta ett resultat av slag, sparkar eller att djuret slängts mot ett föremål. Vid misshandel är ofta kraften riktad mot en mindre yta jämfört med en bil som träffar djuret, så det är ovanligt vid trafikskada, upplyste Therese.

Annat som kan väcka misstanke är när bakgrundshistorien inte stämmer

med klinisk bild/obduktionsbild. Det finns anledning att vara extra uppmärksam om djurägaren vägrar berätta hur djuret blivit skadat eller inte verkar vara bekymrad över djurets skador.

Andra exempel som bör väcka misstanke är om djurägaren inte har tagit djuret till veterinär i tid eller har en osammanhängande historia med fall, självtrauma, påkörning etc i anamnesen.

– Om djurägaren återkommer med olika djur med skador eller att samma djur har upprepade skador ska man också dra öronen åt sig, sa hon. Therese

VILL DU VETA MER?

VeTA-dagarna i april i år har *våld i nära relationer och våld mot våra djur* som ett av sina teman och då finns tillfälle att lyssna på experten veterinär Freda Scott-Park från LINK om hur vi lär oss känna igen signalerna, skadorna och reagera på det våld vi kan möta i vår vardag. LINK är en engelsk världsomspännande organisation som sprider kunskap om våld i nära relationer och våld mot våra djur. Freda kommer från Storbritannien, där de har mycket stor erfarenhet av att jobba med de här frågorna. Freda kommer tala ur ett veterinärt perspektiv men även för övriga anställda på djurkliniker.

uppmanar till att kolla gamla journaler. Tyvärr så byter de ofta veterinär, vilket kan försvåra avslöjandet.

VETERINÄR OMTANKE OM VÅLDSUTSATTA

Veterinär Omtanke Om Våldsutsatta är en ideell förening som startad 2009 i Uppsala av veterinärstudenter och veterinärer. Nathalie Nordén, riksförbundsordförande i VOOV föreläste engagerat om hur husdjur påverkas av att leva i en våldsam miljö, djursjukvårdens möjligheter och utmaningar samt placeringen av våldsutsattas husdjur.

Nathalie konstaterade att en stor majoritet av kvinnorna rapporterar om att djuren uppvisar beteendeförändringar som rädsla för män och allmän oro. Många av förövarna gjorde illa djuren flera gånger och i en stor andel av fallen där hushållet hade fler än ett djur, blev ett av djuren särskilt utsatt. Hon visade också en studie där de fann att beteendeförändringar hos djur, som uppstått på grund av våld i hemmet, inte förändrades under tid utan insats.

MISSTÄNKT VANVÅRD

Nathalie underströk att det är vanligast med en generell eftersatt omvårdnad av djuren. Andra tecken på misstänkt vanvård är eftersatt pälsvård och klovård/hovvård/klövvård, glanslös, smutsig och tovig päls, håravfall, brännskador på päls/hud, invuxna halsband eller mycket tätt-sittande halsband, djuret är för magert eller lider av fetma eller är uttorkat.

Nathalie tipsade om att vid hembesök kan vanvård misstänkas om djuren är ensamma för mycket, som att de till exempel ofta är ensamma utomhus i hundgård, på en balkong eller bundna i lina. Om vistelseområdet är skräpigt och fullt med potentiellt farliga saker eller om det finns urin och avföring inomhus och det luktar ammoniak kan vanvård också misstänkas. Andra viktiga varningssignaler är om djur hittas på udda platser eller dumpas och djurägaren har en stor omsättning på djur.

OTRYGG HUND ELLER KATT

Nathalie redogjorde för hur man kan se att en hund är orolig, undvikande och rädd. En orolig hund vokaliserar mycket till exempel gnyr, morrar, skäller oupp- ➤

- hörligt och hässjar. Den är ofta rastlös, har svårt att slappna av, sover dåligt och kan inte vara ensam. Det kan också yttra sig med att den förstör inredning, tvättar sig överdrivet, rider på hundar, föremål eller människor. Dessa hundar äter och dricker överdrivet eller för lite, urinerar och defekerar inomhus och kan ha en orolig mage som visar sig genom till exempel diarré och kräkningar. En undvikande och rädd hund undviker helst kontakt, gömmer sig, har svansen mellan benen, gör utfall, reser ragg, har stel kroppshållning och har ofta ett starkt vaktbeteende. Nathalie visade att en orolig katt påminner om den oroliga, rädda hunden samt att den vokaliserar mycket, jamar på nätterna, ofta högljutt, "ihåligt", morrar och fräser lätt, kan vara rastlös, har svårt att slappna av och kan tvätta sig överdrivet. Katten kan ha en låg tyngdpunkt och stora pupiller.

Typsikt tecken på orolig katt är att den till exempel kan vara rastlös och vokaliserar mycket.

DJURSUKVÅRDEN

Nathalie berättade att de allra flesta kvinnor inte vågar nämna misshandeln för veterinär på grund av oro för represalier från partnern, hot om våld, skam över våldet och oförmågan att skydda djuret vid skador. Många tror att veterinären kan vara dömande och oförstående. I en studie framkom att 88 procent av våldsutsatta kvinnor med djur besöker veterinär årligen.

VARFÖR ANMÄLER INTE DJURHÄLSOPERSONAL?

En mycket viktig fråga som många del-

tagare på konferensen ställde sig är varför inte djurhälsopersonal anmäler när de våldsutsatta kvinnorna står framför dem med sitt djur. Nathalie reflekterade över att olika anledningar till detta kan vara otillräcklig utbildning, nuvarande försäkringssystem och att det saknas plan för hur man ska agera på kliniken. Hon gav exempel på att personalen kan ha funderingar som: kan jag bli stämd om jag anmäler obefogat, vad händer om jag inte anmäler, kan jag få betalt för mina tjänster, hur hanterar jag media/sociala medier om jag anmäler? Det finns en uppfattning om att veterinären måste veta hundra procent säkert vad som skett för att anmäla. Det förekommer också en oro för att avskräcka kunder och nära kundrelationer och att djuren inte alls skulle komma till vård om ägaren kan bli anmäld.

– Det finns en vilja att vara anonym och tyvärr en otillräcklig tillit till dem som det anmäls till och obehag för att inte veta vad anmälan kommer att leda till, berättade Nathalie. Djurhälsopersonal kan föredra att istället instruera och utbilda om hur djurägaren ska göra, istället för att anmäla. Tidsbrist är också en viktig faktor.

VARFÖR DJURHÄLSOPERSONAL MÅSTE ANMÄLA

Nathalie fortsatte att berätta om anmälningsplikten.

– Samhället förväntar sig att veterinärer ska anmäla och gå i täten för djurskyddet och djurhälsopersonal är väl utrustade att bedöma. En annan viktig anledning är tidsaspekten. Om djurhälsopersonal inte agerar när bevismaterialet (djuret) finns på plats, gör att problem kan åtgärdas (skador läker, päls kan trimmas) och djur "försvinna". Det finns kanske ingen annan som kan se djuret och agera i dess intressen och därmed finns risk att våld mot människor inte upptäcks.

HANDLINGSPLAN PÅ KLINIKEN

Nathalie redogjorde för en tänkbar handlingsplan som kliniker kan använda sig av i vardagen när hon gick igenom mål och tillvägagångssätt.

Viktiga mål är att identifiera djur och människor som utsätts för våld (och de som utsätter). Sedan kan kliniken ha

BILDEN TILLHÖR LÄNSSTYRELSEN VÄSTMANLAND

Länsstyrelsen använder sig av bilder för att uppmärksamma problemet och att veterinärer ska fånga upp och anmäla misstankar om våld mot djur.

som delmål att öka medvetenheten och kunskapsnivån om våld i nära relationer och hur det drabbar djuren, igenkänningen av NAI (Non-Accidental Injury) hos djur samt kopplingen däremellan. Och att verka för att aktörer uppmärksammas på att våld i nära relationer även kan drabba djuren och vice versa. Nathalie föreslog att ett bra tillvägagångssätt kan vara en arbetsplan uppdelad på flera år med en utvärdering årsvis. Kanske även ett deltagande i länsövergripande samverkan. Hon förespråkade att utbilda veterinärer, djurhälsopersonal och övrig personal i:

- Bemötande (här åsyftas hur man bemöter dem som är våldsutsatta eller utsätter andra för våld)
- Krishantering
- Hur man kan identifiera NAI
- Rätt information i väntrum etc

Nathalie rekommenderade att ekonomiska resurser avsätts för utbildning av samtliga anställda och gav sedan en rad praktiska exempel. Förslagsvis bör grundläggande information ges under betald arbetstid, medan man kan anta att de som har ett intresse kan tänka sig att delta i ytterligare kurser och utbildningar. Det bör finnas en eller flera personer som agerar som kontaktpersoner för till exempel berörda myndigheter, lokala samverkansgrupper och VOOV. Det bör även finnas en eller flera personer som

svarar för att frågan hålls aktuell på arbetsplatsen

DEM KAN TA HAND OM DJURET?

Nathalie upplyste om att djuren kan följa med ägaren till ett skyddat boende. Annars kan det föreslås att anhöriga, vänner, grannar, bekanta tar hand om djuret. Djurpensionat, hunddagis, djurhem, VOOV och Scalas hundhjälp är andra bra alternativ. Kronofogden har en nyckelroll vid tvist om ägandeskap.

Nathalie tryckte på hur otroligt viktig djurhälsopersonalens roll är i de här fallen.

– Att agera när man har ett misstänkt fall kan verkligen rädda liv för både människor och djur. Jag kan inte nog

understryka det, sa hon. Även ett litet engagemang på kliniken gör stor skillnad, avslutade hon.

Även ett litet engagemang gör stor skillnad.

LÄNSSTYRELSENA

Länsstyrelsen i Västmanland berättade om barnperspektivet i djurskyddsärenden och visade två åtgärdskort. Ett åtgärds-kort om barn och vuxna som far illa respektive för om djur far illa. De har också tagit fram en broschyr med information till dem som arbetar inom social- och hemtjänst som handlar om att "Även husdjuren ska ha det bra". Länsstyrelsen

ansvarar för djurskyddskontrollen i länet genom förebyggande kontroller, främst hos lantbrukets djur samt vid anmälan om missförhållanden hos privatpersoner.

Sedan 2012 har Länsstyrelserna genomfört ett utvecklingsarbete om barnperspektivet i djurskyddsärenden, eftersom de i sin verksamhet tydligt såg och hanterade åtskilliga ärenden som visade på ett samband mellan vanvård och/eller våld mot djur samt dysfunktionella familjer.

Konferensen lämnade ingen oberörd och samtliga deltagare fick efter givande workshops och paneldiskussion flera nya kontakter och idéer om hur de skulle arbeta vidare med frågan. ■

TACK

SVENSK VETERINÄRTIDNINGENS FAKTAGRANSKARE

De vetenskapliga granskare som hjälper veterinärtidningen utgör kvalitetsstämpeln och grunden för trovärdigheten i tidningens granskade artiklar. Dessa referenter har flera delikata uppgifter att ansvara för. De ska garantera en miniminivå på artiklarnas vetenskapliga standard, de ska fungera som rådgivare åt redaktionen och de ska hjälpa författarna att förbättra sina verk.

Redan 1993 införde tidningen ett granskningsförfarande för sina vetenskapliga artiklar. Sedan dess har hundratals manus passerat granskarnas kritiska ögon. Så gott som alla texter har i slutänden blivit bättre än när de lämnades in, även om det ibland inneburit mycket jobb för de inblandade. Gentemot författarna är granskarna anonyma, men deras arbete i det tysta innebär att skribenterna får konstruktiva förslag till förbättringar, vilket kommer läsarna till godo.

Granskarna hjälper veterinärtidningen att garantera en kompetent och rättvis bedömning av skribenternas texter, bidrar till att gallra bort undermåliga artiklar och hjälper författarna att förbättra andra. Referenterna lägger ofta ner många timmars arbete på varje artikel och de är hårt belastade, också därför att samma specialisters kunskaper efterfrågas av andra. Referenterna utför dessutom granskningen på ideell basis, med huvudmotiveringen att främja kunskapsutvecklingen inom svensk veterinärmedicin.

Redaktionen vill framföra ett kollektivt tack till alla de experter som lämnat så värdefulla synpunkter på de vetenskapliga artiklarna under 2017.

DEN SOM VÄNTAR PÅ NÅGOT GOTT...

EN EFTERLÄNGTAD PREMIÄR. Eftersom vår skadestatistik sträcker sig långt tillbaka vet vi att behov, risker och besvär varierar kattraser emellan. Därför lanserar vi snart specialanpassade försäkringar för vanliga och ovanliga kattraser – så att du ska veta precis vilken försäkring du ska välja. Samtidigt låter vi alla katter ta del av de förbättringar som kattrassförsäkringen innebär. Vi gör det enkelt att vara trygg.

PREMIÄR
1 APRIL

FÖR
ALLA KATTER
I SVERIGE

Vill du veta mer? Hör av dig till vårt kundcenter på 0779-88 88 88 eller gå in på agria.se för att boka din lokala mötestid så hjälper de dig.

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringsgruppens specialiserat bolag för djur- och godsförsäkring.

Agria
Djurförsäkring

De hjälper våldsutsatta djur

Den ideella organisationen Voov (Veterinär Omtanke Om Våldsutsatta) underlättar för våldsutsatta att ta sig till skyddat boende genom att ta hand om deras husdjur i tillfälliga jourhem.

- Att lämna en våldsam relation är en svår process och finns det då ett husdjur med i bilden som man inte kan ta hand om, eller som inte får följa med till ett skyddat boende, kan detta göra att den utsatta stannar i relationen, säger Nathalie Nordén, riksförbundsordförande i VOOV.

TEXT: LINDA KANTE

För personer som lever i en tillvaro där de utsätts för fysiskt och/eller psykiskt våld är förstås vardagen komplicerad och svår. Dessutom kan det finnas husdjur med i bilden som också blir utsatt för våld. Detta hänger ofta ihop – när människor far illa gör djuren oftast det också, och tvärt om. Nathalie Nordén berättar att många har svårt att lämna den destruktiva relationen på grund av djuret.

- Socialtjänsten räknar inte in djur vid bedömningen av skälig levnadsnivå utan där får bara vissa utgiftsposter förekomma och djur är inte en av dem. Detta gäller även för den som exempelvis behöver socialbidrag.

- Situationen för våldsutsatta kvinnor är dock annorlunda då SOL (Socialtjänstlagen) är skriven så att vissa extra utgifter kan behövas. Detta får dessvärre inte genomslag i praktiken – den våldsutsattas husdjur bedöms ofta som "inte en del av skälig levnadsnivå". Detta innebär att hon själv måste klara sig och sitt djur ekonomiskt, förklarar Nathalie Nordén.

FAMILJEMEDLEM

Och söker kvinnan sig till skyddat boende får djuret många gånger inte följa med. Alternativet blir i en del fall avlivning, något som djurägaren förstås inte förespråkar och därför allt som oftast väljer att stanna med djuret.

- Djuret är en familjemedlem och vi tycker därför att det är fel att se på ett husdjur som en egendom, fortsätter Nathalie Nordén och tar upp det uppmärksammade mordet på Lotta Rudholm under 2016.

- Lotta blev misshandlad till döds av sin före detta pojkvän Martin Jonsson. Anledningen till att han visste var han kunde hitta henne var att hon hade en hund som hon inte fick ta med sig till skyddat boende och därför valde att stanna i sin lägenhet. Hennes syster har i efterhand in-

Foto: Privat

Nathalie Nordén är riksförbundsordförande i VOOV.

tygat att hunden var hennes allt, säger Nathalie Nordén.

VOOV bildades i Uppsala utifrån ett lokalt nätverk 2008. Det var veterinärstudenter som

Foto: PwHLL

I en destruktiv relation far husdjur ofta också illa.

startade föreningen. I dag har man åtta lokalföreningar i landet. Föreningen samarbetar med polis, socialtjänst, länsstyrelser och föreningar/organisationer som möter våldsutsatta personer.

SÖKER VOLONTÄRER

Syftet med organisationen är att hjälpa våldsutsatta kvinnor och män att ta sig ur våldsamma relationer och att deras djur får komma till ett tillfälligt jourhem.

Sökandet efter medlemmar och volontärer pågår ständigt och hittas bland annat genom att VOOV besöker mässor.

– Vi söker personer som vill stödja föreningen aktivt eller passivt och är helt beroende av dessa personer för att kunna finnas som organisation samt hjälpa vår målgrupp. Innan man blir aktiv i föreningen och framförallt som jourhem blir man intervjuad och granskad. Djuren kommer till föreningen via våra uppdragsgivare som bland annat är socialtjänsten, polisen och kvinnojourer, säger Nathalie Nordén

– Vad gäller djuren besiktigas de av veterinär och placeras därefter ut i ett jourhem där de bor tills de kan återförenas med sin ägare.

Förutom att vara engagerad i VOOV arbetar Nathalie Nordén även med Se Sambandet, ett nationellt kunskapscentrum som samlar in svensk och internationell forskning om våld i nära relationer och våldsutsatta djur samt arbetar för förändringar i lagstiftningen där det behövs.

– Vi tar fram svenskt utbildningsmaterial inom området och hämtar ofta inspiration i material från andra länder där man kommit längre i de här frågorna.

– Vi driver idag ett projekt inom djursjukvård och samarbetar förstas med vår systerförening VOOV. Utbildningsprojektet kommer att mynna ut i en handlingsplan för djurkliniker som vill arbeta med frågor kring sambandet och ett utbildningsmaterial för djurhälsooper-

VOOV är en förkortning av Veterinär Omtanke Om Våldsutsatta. Sedan september 2014 är VOOV ett riksförbund med anslutna lokalföreningar som har namn efter sin geografiska plats, till exempel VOOV Uppsala och VOOV Halland.

Organisationens syfte är att underlätta uppbrottet från den våldsutövande parten för personer som lever med våld i en nära relation och är på väg att flytta till ett skyddat boende. Föreningen bistår den våldsutsatta personen genom samverkan med det skyddade boendet. Detta genom att erbjuda ett tillfälligt jourhem för den våldsutsattas sällskapsdjur under tiden som personen lever på skyddad adress där det inte är möjligt att ta med husdjur.

VOOV bildades som en ideell förening 2009 av veterinärer och

veterinärstudenter i Uppsala utifrån ett lokalt nätverk som startats 2008. Under 2011 startade VOOV ett projekt med stöd från Arvsfonden för att sprida verksamheten nationellt, Projekt VOOV 2011, en förening som idag är ett nationellt riksförbund med sju medlemmar i form av lokalföreningar som startats utifrån de verksamhetsgrupper som projektet gav upphov till.

VOOV samarbetar med polis, socialtjänst, länsstyrelser och föreningar/organisationer som möter våldsutsatta personer. VOOV har tillsammans med polisen utarbetat riktlinjer för arbetet för att säkerställa alla parter säkerhet och integritet. Den våldsutsatta ska inte själv ta kontakt med VOOV utan all kontakt går genom någon av de ovan nämnda aktörerna. Den våldsutsatta kan dock kontakta Kvinnofridslinjen och på så sätt få information om vilka kvinnojourer etc som samarbetar med VOOV i regionen.

Den som vill engagera sig i VOOV eller veta mer kan besöka hemsidan, www.vooov.nu.

sonalen samt andra som arbetar inom djursjukvård.

SKULD OCH SKAM

När ett djur behandlas av veterinär som misstänker att djuret blivit skadat avsiktligt har hen förstas anmälningsskyldighet. Men Nathalie Nordén säger att många fall hamnar mellan stolarna.

– Skälen till att så få sådana fall anmäls är flera: Djurägaren säger ofta inte att skadorna orsakats av våld utan ger en annan beskrivning av förloppet. Det beror oftast på att den våldsutsatta lever med skuld och skam över att ha "låtit" djuret bli utsatt och rädsla för konsekvenserna om sanningen kommer fram – våldets mekanismer fungerar så att den som är utsatt ofta bär känslor av skuld och skam kring sin och andras utsatthet.

– Det kan även vara diagnostiskt svårt att skilja skador som är orsakade med avsikt, så kallade "NAI" (Non-Accidental-Injuries), från skador orsakade av olyckor, om man inte fått utbildning. Försäkringsbolagen ersätter inte heller skador som är orsakade av en person i hushållet.

Hon betonar dessutom att det kan vara svårt för djurvårdspersonal att få vetskap om att ett djur och kanske även en djurägare är utsatt för våld.

– Det kan vara svårt att hantera en sådan situation både i sin yrkesroll och som medmänniska. Detta är utmaningar som vi arbetar med i vårt utbildningsmaterial.

ÅTAL LÄGGS NER

Rent politiskt önskar både VOOV och Se Sambandet en del förändringar. Som det är idag går åklagare i regel inte vidare med fall där djur har kommit till skada. Nathalie Nordén berättar bland annat om en studie som forskaren Eva

Se Sambandet

Se Sambandet kom till för att upptäcka och motverka våld i nära relationer i samverkan mellan dem som vänder sig till våldsutsatta människor och dem som möter våldsutsatta djur. Syftet är att bidra till arbetet för att uppnå regeringens 6:e jämställdhetsmål: att mäns våld mot kvinnor ska upphöra samt att barnperspektiv ska beaktas, till exempel vid djurskyddskontroller.

Föreningen fokuserar på sambandet mellan mäns våld mot kvinnor/partners, barn som upplever våld mot mamma/partner eller själv utsätts för våld eller sexuella övergrepp, våld mot äldre kvinnor och kvinnor med funktionsvariation samt äldre personer generellt och familjedjuren.

Se Sambandet erbjuder utbildningsmaterial och utbildningar som kan bokas via hemsidan www.sesambandet.se.

Diesen genomfört i Stockholm och Uppsala som pekar på att även om det funnits vittnen så har man valt att lägga ner denna typ av åtal.

– Vi vill se en ny formulering av Djurskyddslagen där sekretessaspekten ses över. I dagsläget kan inte socialtjänsten anmäla att det finns problem med våld mot djur i hemmet för då bryter de sekretessen. Vi anser att socialen måste kunna bryta denna sekretess.

– Nu ligger det förvisso ett förslag på att detta ska kunna göras, men det är problematiskt formulerat på några punkter. Bland annat måste handläggaren se djuret och att det far illa. Problemet är att samtalet om våld i regel aldrig görs i hemmet, vilket innebär att det blir svårt att faktiskt se. Andrahandsuppgifter är som sagt inte tillräckliga för att bryta sekretessen.

Hon konstaterar att både VOOV och Se Sambandet dessutom vill att våld mot djur ska ingå i lagsamlingen om grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning.

– Det skulle kunna göra stor skillnad om vi innefattade våldsutsatta husdjur där. ■

Dags att modernisera röntgenutrustning?

Vi erbjuder toppmodern röntgenutrustning som revolutionerar ert arbete.

Kontakta oss så berättar vi mer!
Skicka ett mail till info@fujifilm.se
eller ring: 08-525 237 19.

FUJIFILM

En ny TPLO-platta som ger rotationsstabilitet

- Vinkelstabila skruvar proximalt och distalt
- TPLO-låsplatta med alternativet InternalBrace™-förstärkning
- Ny form och ytterligare funktioner utformade för att göra det lättare att placera plattan optimalt
- Lasermarkering underlättar korrekt placering
- 3,5 mm platta, finns i tre storlekar

Kontakt

Stefan Sahlin

Produktspecialist Veterinär

Tel: +46 725 441 109

E-post: stefan.sahlin@arthrex.se

Kundservice: info@arthrex.se

Tel: +46 8 555 810 55

www.arthrexvetsystems.com

© Arthrex GmbH, 2016. Alla rättigheter förbehållna.

Arthrex
Vet Systems

"Vi är mitt i något spännande och utmanande"

Kedjebildningen inom veterinärbranschen har pågått i många år och en av aktörerna är brittiska Independent Vetcare.

I januari kom företagets vd David Hillier på besök till Sverige för att prata om hur man med samlade resurser för utbildning och investeringar kan dra nytta av att vara stora men samtidigt behålla den lokala passionen.

TEXT: JENNY PERSSON

Det är ett år sedan den svenska djursjukvårdskedjan Evidensia slogs sammans med brittiska Independent Vetcare. Evidensia bestod då av ca 180 kliniker i Sverige, Finland, Norge, Danmark, Nederländerna, Tyskland och Schweiz. Independent Vetcare – IVC – hade drygt 300 kliniker samlade i Storbritannien.

Tillsammans blev bolaget det största i Europa inom djursjukvård.

Dess vd är David Hillier som var med och grundade IVC 2011. David själv har en bakgrund inom humanvården, bland annat som vd för Capio Sante, Capio Healthcare UK, Groupe Proclif och ADP Dental Ltd. När han grundade Independent Vetcare var det med övertygelsen om att en organisations framgång beror på medarbetarnas engagemang. Målet var därför att behålla det lokala inflytandet, men stötta med den support som behövs för att hjälpa kliniker att utvecklas. Inte minst genom att satsa på personlig utveckling.

Nu när IVC tagit steget ut i Europa är tanken densamma – att samordna det som ger effekt, men behålla det som fungerar på den lokala marknaden.

I januari besökte David Hillier Sverige för att närvara på ett Evidensiamöte på Arlanda och svara på frågor.

Vad är IVC för ett företag?

– IVC startade 2011 i England. Idag är IVC störst i Europa med över 700 kliniker, och vi växer för varje dag. För ett år sedan bestod vi av 300 kliniker. Idag är vi över 500 kliniker bara i Storbritannien och i Nederländerna har vi gått

FOTO: PRIVAT

I januari kom Independent Vetcares vd David Hillier på besök till Sverige.

från 65 till 80 kliniker på ett år. Vi har ca 8 000 anställda i åtta europeiska länder, varav ca 2 500 är veterinärer. Med detta kommer ansvar – många är beroende av att vi får till detta. Vi är mitt i något som är både spännande och utmanande.

Varför är det bra att vara stora?

– Det som är bra med att vara stora är att vi kan göra mer. Samtidigt tror jag på att hålla det så lokalt som möjligt. Kliniker känner sina kunder, sin konkurrens och sina medarbetare. Passionen som alla har lokalt är det som kunderna känner när de kliver in genom dörren. Men man kan vara en del av en större koncern utan att förlora sig själv och vi

har olika tillvägagångssätt i de olika länderna, till exempel när det gäller varumärkesstrategi.

– De möjligheter vi har som en grupp finns främst inom tre områden: Kompetensutveckling, investeringar och inköp. Som grupp kan vi sprida goda idéer och dela "best practice". Vi kan lättare investera i vilka projekt vi vill och vi kan få bättre pris på inköp vilket ger oss resurser att lägga på annat.

Hur ser du på branschens förändring?

– Jag tycker det är spännande att vara en del av den transformation som äger rum just nu. Kedjebildningen är oundviklig, av bra orsaker. Många veterinärer vill inte lägga tid på att driva kliniker. ➤

Foto: Privat

– Jag tycker det är spännande att vara en del av den transformation som äger rum just nu, säger David Hillier.

- Fler eftersträvar en balans mellan arbete och fritid och det är en trend vi ser i stora delar av Europa.

– Samtidigt fanns det en misstänksamhet i Storbritannien när IVC startade. Det fanns dåliga exempel sedan tidigare, där man försökt driva veterinärpraktiker som man driver butiker. Man insåg inte att det kliniska kommer först. När IVC startade 2011 ville vi göra det annorlunda med tanke på problemen. Vi ville skapa

en koncern som drivs av veterinärer, för veterinärer och leverera exceptionell vård genom lokalt ledda kliniker. Men det betyder inte att allt kan fortsätta att vara som det alltid varit. Vi behöver omfamna förändring och utmana oss att växa. Det finns likheter och saker vi kan göra tillsammans på ett nytt sätt.

Vad har IVC för strategi som företag?

– Jag tror på att jobba med värdering-

arna först, därefter strategier. Det är värderingarna som gör ett företag till en framgångsrik och rolig arbetsplats. Våra värderingar är grunden till ett bra teamwork. Det handlar till exempel om att dela med sig av sin kunskap och vara öppen för nya idéer, men också om att respektera varandra och diskutera och lyssna. Jag tror också att det är helt avgörande med lokalt engagemang och hängivenhet.

Vilka skillnader är det mellan djursjukvården i England och Sverige?

– Det finns både skillnader och likheter. I Sverige ligger man till exempel i framkant i arbetet med antibiotika, men även med storleken på djursjukhusen. Remissförfarandet fungerar olika, och även lagstiftningen kring läkemedel. I Sverige är det mycket fokus på tandvård. Det kan vi lära av i England. Där arbetar vi mer med förebyggande vård. Det vi har gemensamt är vårt engagemang för klinisk kvalitet och kundservice. Det är därför jag tror att vi tillsammans har möjligheten att forma framtiden för djursjukvården i Europa. Det är spännande att se vart vi tar oss. ■

FÖREBYGG RINGORM TILL LÄGSTA KOSTNAD VACCINERA MED TRICHOBEN VET.

Förpackning	Trichoben →	Konkurrent ↗	Diff pris
5 doser	18 :-	32,20 :-	+ 79%
20 doser	15,80 :-	18,55 :-	+ 17%

Kontrollhudar International Falkenberg

0346-990 50 info@khi.se

Produktresumé godkänd 2016-01-12.

Priser per dos februari 2018 från Djurfarmacia Apoteket Trollet Trollhättan, ordinarie priser

oclacitinib

En lättnad...

En riktad behandling av klåda vid allergisk dermatit hos hund

APROGIN® 1,6 mg, 3,2 mg och 6,4 mg
 (som i förpackningsföreläggare med
 30 och 100 tabletter)

Copyright © 2009 John Wiley & Sons, Ltd.

[illegible]

ORION
PHARMA

Distriktsveterinärerna satsar på **kloka ambassadörer**

Att bara vara restriktiv när det gäller användning av antibiotika räcker inte i kampen mot resistens. Användningen måste även vara klok. Efter ett tiotal år med strategiarbete inom Distriktsveterinärerna var det dags för ytterligare ett steg i hygienarbetet – att utbilda lokala antibiotikaambassadörer.

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Jan Olof Wallner, Maria Karlsson, Christina Olsson, Moa Berggren och Christina Greko föreläste för de nya antibiotikaambassadörerna.

Ett trettiotal veterinärer deltog i den första kursen som hölls i början av februari. Kerstin Vikman, numera kvalitetschef, var först med att bli hygienombud 2010 och har sedan dess varit involverad i Distriktsveteri-

närernas vårdhygienarbete. Kerstin inledde med att ge ett internationellt perspektiv.

– Jag var i Mali 2007 och där mötte jag en pojke som kom till veterinären med en väldigt sjuk höna, familjens enda höna. Hemma hade

det knappast varit tal om att behandla hönan. Men det är svårt att tänka på ansvarsfull antibiotikaanvändning i ett land där det handlar om ett ägg per person och år! Det blev en väckarklocka för mig – antibiotika är livsavgörande.

Kerstin sammanfattade vad som hänt inom Dv sedan 2010 avseende hygienarbetet. Ett strategidokument, Ansvarsfull antibiotikaanvändning, blev klart 2015 och riktlinjer för det praktiska vårdhygienarbetet på mottagningar och i fält har arbetats fram. Ett flertal seminarier har genomförts och sedan i juli 2017 har två överveterinärer med ansvar för antibiotikaanvändning och vårdhygienarbete anställts, Maria Karlsson och Maria Tholander Hasselroth. Dessa ska bland annat övervaka var, när och hur antibiotikaförskrivning sker.

– Individuella förskrivningskoder för veterinärer vore drömmen, liksom ett nationellt Strama för veterinärer, avslutade Kerstin.

Vad är det för problem man brottas med inom Dv? Används för mycket eller fel antibiotika? Görs lyckade alternativa behandlingar som hamnar utanför statistiken? Saknas verktyg i hygienarbetet? Vilka? En snabb rundfrågning bland deltagarna visade att merparten önskade mer enhetliga anvisningar på mottagningarna. Moa Berggren, som föreläste om häst, påtalade att det inte bara är där det behövs en bättre samsyn, utan nationellt. Hon passade samtidigt på att hänvisa till de riktlinjer som Hästsektionen i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap, SVS, tagit fram. Marcus Abrahamsén, som arbetar i Tibro med nöt, efterlyste argument för att motivera lantbrukarna att tänka om.

– Det uppstår ofta diskussioner när man är ute på gårdarna och det är ingen idé att prata om barn och framtid i kostallet med en person som har ett företag som måste gå med vinst, kommenterade Marcus.

EFTER RUNDFRÅGNINGEN tog Maria Karlsson, överveterinär och en av kursledarna, vid. Maria redogjorde för hur det ser ut gällande förskrivningen av antibiotika inom Dv.

– Vi har mycket kunskap i våra datasystem, men vi behöver även göra uppföljningar. Statistik från ApoEx visar t ex på väldigt stora jourdoser ... ?

Flera deltagare vittnade om att apoteken helt enkelt inte får hem läkemedlen i rimlig tid och att det finns en glesbygdspromatik här.

– Alla apotek med tillstånd ska kunna tillhandahålla ett receptbelagt läkemedel inom 24 timmar. Läkemedelsverket är tillsynsmyndighet, tipsade Christina Greko som var nästa föreläsare.

Full fart med mentometrarna. Maria Karlsson, mitten, funderar på "bredspektrum eller ...?"

CHRISTINA ÄR ett välkänt namn för alla veterinärer. Hon presenterade sig själv som "klinisk bakteriolog med lång erfarenhet av att verka

MERITERADE MARIOR NYA ÖVERVETERINÄRER

Maria Karlsson är specialist i sjukdomar hos hund och katt. Hon har bland annat arbetat som chefveterinär på Djursjukhuset i Sundsvall och Djursjukhuset i Gammelstad. Maria mottog Vårdhygienpriset 2013 för att hon "med sitt brinnande engagemang och sin kunskap lyft antibiotika- och vårdhygienfrågorna till en självklar patientsäkerhetsfråga inom veterinärmedicinen".

Maria Tholander Hasselrot har gedigna specialkunskaper i smittskydd och vårdhygien. Maria har tidigare arbetat både som distriktsveterinär, som klinikchef och som ansvarig för Distriktsveterinärernas Hygienprojekt som erhöll Vårdhygienpriset 2014. Maria är tillbaka hos Distriktsveterinärerna efter en tid som Hygiene Director inom Evidensia och med erfarenheter från concernens uppköp i England "allt från James Herriot till stora djursjukhus".

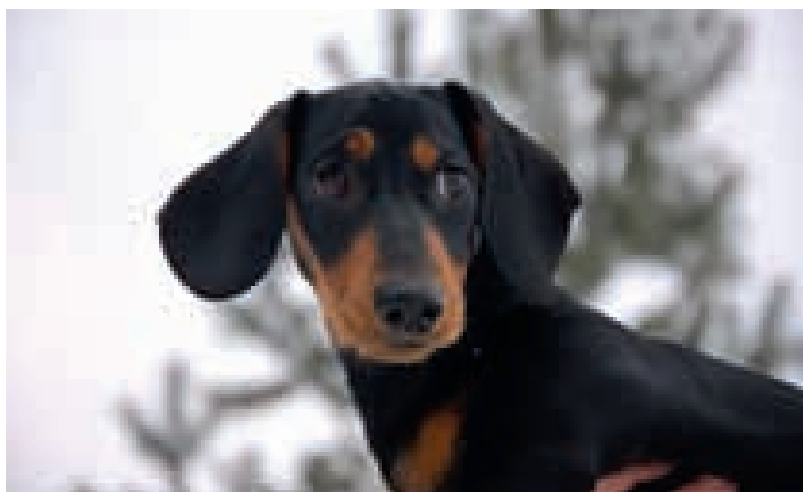
Två huvudpersoner i Distriktsveterinärernas hygienarbete. Kerstin Vikman, till vänster, i samtal med Maria Tholander Hasselrot.

mellan vetenskap och praktik”. Hon poängterade att det är dags att skrota det ensidiga tänket ”återhållsam och restriktiv” och nu fokusera på klok antibiotikaanvändning. Samt att huvudfokus i sammanhanget ligger på folkhälsan.

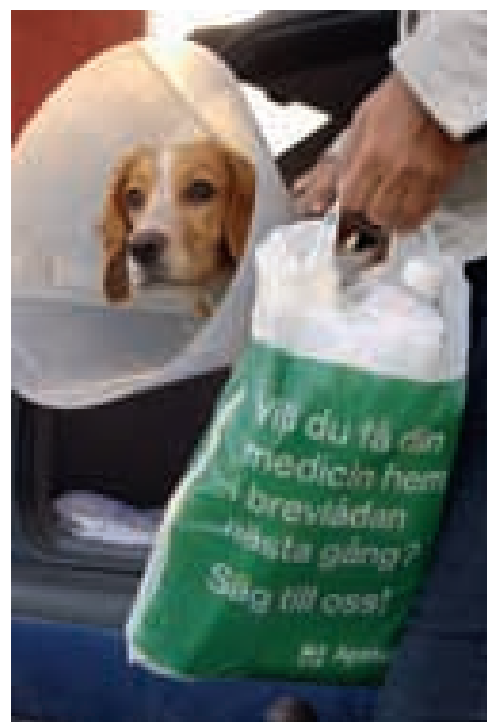
För att ge ett tydligt exempel på hur resistensläget försämrats under en tioårsperiod, 2005–2015, visade hon en Europakarta som med färgerna grönt till mörkrött illustrerade utvecklingen. Kartan gav en bild av hur andelen *Escherichia coli* som inte är känsliga för tredje generationens cefalosporiner bredd ut sig. Från ett till större delen ”grönt” Europa (mindre än 4,5 procent) med endast ett par länder

som bekymmershärda, var det 2015 endast Island som lyckats behålla ett ”grönt” läge. En skrämmande och hotfull bild.

– Den här utvecklingen skyller man gärna på djursidan, men det är inte sant. Humanvården har lika stor del i detta, underströk Christina. Läget idag är att det finns antibiotika som är

En stor och viktig del i kampen mot resistens ligger i avelsarbetet. Sunda hundar, mindre antibiotika.

Hur stor är en jourdos? Det beror lite på var man bor.

reserverade för humanvården genom olika restriktioner.

Världshälsoorganisationen, WHO, har kategoriserat tillgängliga antibiotika i riskklasser med hänsyn till folkhälsan, Högsta prioritet, Övriga kritiskt viktiga, Mycket viktiga och Viktiga. När det gäller användningen till djur finns ett riskhanteringsförslag med tre kategorier, Klok användning gäller, Restriktioner behövs och Bör inte användas till djur.

Christina berättade att Världsbanken har försökt att räkna ut vad en alltmer utbredd resistens kommer att kosta. Man räknar med att djurproduktionen i världen kommer att minska med 7,5 procent fram till 2050.

– Med utgångspunkt från hur det ser ut i övriga världen är det förstås en berättigad fråga varför vi ska bli ännu bättre när det är i Spanien det behövs verkliga krafttag? För djurens skull. Vi tycker att det är viktigt att behandla djur när det behövs. Alla djur. Det som är svårt att förklara i samarbetet med humansidan är att djur är så olika, att det är rätt stor skillnad att behandla en fiskodling och en hund, fortsatte Christina.

SJÄLVKLART ÄR ALLT FÖREBYGGANDE arbete oerhört viktigt och Maria Karlsson påpekade vikten av att från veterinärt håll påverka avelsarbetet, särskilt inom hund och katt. Många genetiska faktorer bidrar till djurens behov av antibiotikabehandlingar. Atopier är ett av flera exempel.

Diskussionsunderlag och mentometerröstning kring olika fall visade på svåra etiska bedömningar i behandlingsvalen. Är det försvarbart att förlänga lidandet hos ett djur beroende på att man väljer bort den mest effektiva – men riskklassade – antibiotikan? En sådan fråga handlade om Baytril (antibiotikum av kinolon-typ).

– Svaren visar att det finns utrymme för förbättringar här, kommenterade Maria när de olika staplarna växte fram på vita duken.

– Man ska inte skämmas för att ha Baytril hemma, men det är ett antibiotikum som endast ska användas vid mycket allvarliga tillstånd när alternativ saknas. Vi behöver odla från infektionsplatsen när vi använder kinoloner, fortsatte hon.

Christina Greko påminde om att veterinär antibiotikaanvändning finns reglerat i Jordbruksverkets författningssamling D9. Kinoloner är ett riskantibiotikum och får inom humanvården endast användas vid livshotande tillstånd som exempelvis sepsis och artrit.

Och gällande odlingar så tipsade Christina

På Distriktsveterinärernas hemsida hittar du bland annat Hygienguiden och Rengöringsguiden.

sina kolleger i fält om att använda den metod man är van vid eftersom ”det ofta är bättre än att använda en metod som är bättre ...”, och låt gärna flera personer tolka svaren. Behandla patienten – inte provsvaret.

AVSLUTNINGSVIS några korta kommentarer hämtade från djurslagsdiskussionerna:

Maria Karlsson upplyste om att det ofta slarvas med att ange tempen på katter i journalen. En stor studie visar att katters normaltemp varierar från 36,7 till 38,9.

Christina Olsson, nöt, anknöt till tidigare råd att det kan vara bra att hjälpas åt att läsa av t ex mjölkprover hemma, men att subkliniska mastiter bör skickas till lab.

Moa Berggren, häst, påminde om att en normal hematologi på häst inte utesluter en infektion. Att komplettera med akutfasprotein, SAA, kan vara värdefullt, speciellt på föl. ■

Läs mer!

Under fliken ”Vårt hygienarbete” på www.distriktsveterinarerna.se finns Hygienpolicy,

Hygienguiden och Rengöringsguiden som pdf-filer tillgängliga för alla.

Under fliken ”Antibiotika” på www.sva.se hittar du publikationer som exempelvis Svarmrapporter och faktablad.

ÄR DU NÖJD MED DITT JOURNALSYSTEM?

VetNetManagement - det kompletta journalsystem

Med VetNetManagement (VNM) får ni ett patientjournalsystem som understödjer de krav och behov som ställs i praktiken på både stora och mindre sjukhus och kliniker – och på både små- och stortjurspraktiker.

VetNetManagement är en mycket driftsäker totallösning för er praktik som har utvecklat under 30 år i nära samarbete med veterinärer. VNM tillgodoser alla behov som finns i ett effektivt och specialiserat journalsystem. Vårt nära samarbete med veterinärer gör att vi känner till de behov och utmaningar som upplevs i praktiken.

Vi är med hela vägen!

I nära samarbete med dig och övrig personal planerar vi implementering och undervisning. Vi är med hela vägen fram till brukargruppen och vi är också på plats på sjukhuset/kliniken de första dagarna efter att ni har börjat använda systemet, för att säkerställa en så problemfri uppstart som möjligt.

Efter implementeringen är vår flexibla och tillmötesgående support behjälplig, om det finns behov av vägledning till verktyg i samband med användningen av VNM.

VetNetManagement:

- Tidsbeställning och onlinebokning
- Journalskrivning
- E-recept
- Taxering och fakturering
- Arbetschema och vaktplanering
- Dagliga behandlingar av inlagda patienter inkl. buröversikt
- Lagerhantering
- Automatisk prisuppdatering
- Inskrivningskort och hälsoplaner
- Tand- och anestesijournal
- Full integrerad ekonomilösning
- Integration av extern utrustning Lex.: Röntgen-, laboratorie- och CT utrustning
- Stor statistikmodul

VetNet AB erbjuder också säker och stabil hosting och är desutom även leverantör av hårdvara till praktiken.

.....you know your practice – we know IT

Kontakta VetNet AB för ytterligare upplysning på telefon 08 – 403 001 13 eller på kontakt@vetnet.se

Läs mera på www.vetnet.se

Kongress med jubileumsstämpel

Veterinärkongressen anordnas årligen av Sveriges Veterinärförbund, SVF, och Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap, SVS. Men vart är den på väg? För att få svar på det bad vi en av "kongressgeneralerna", Susanna Sternberg-Lewerin, berätta om syftet med Veterinärkongressen.

TEXT: JONAS BERGHOLM

Susanna är professor i epizootologi och smittskydd. Till vardags undervisar och forskar hon om smittsamma djursjukdomar på Sveriges lantbruksuniversitet, SLU.

– I år hålls kongressen som vanligt på SLU/Ultuna, 9–10 november. Några gånger i historien har vi varit på andra platser, en gång inne i Uppsala på grund av ombyggnad på SLU och tidigare i andra städer, säger Susanna och förklarar att de senaste åren har man varit på SLU, för att veterinärstudenterna enkelt ska kunna medverka och för att det är svårt att få evenemanget att gå ihop om man skulle hyra in sig i en "riktig" konferensanläggning.

Nytt för i år är att man förlagt kongressen till fredag–lördag eftersom man fått signaler om att många arbetsgivare inte har råd att släppa iväg de anställda två hela arbetsdagar, inkomstförlusten anges oftast som det stora hindret för deltagande.

– Vi provar därför med fredag–lördag istället för att utvärdera om det är ett bättre alternativ.

BILDADES 1860

Årliga möten med vetenskapliga föredrag har hållits sedan veterinärförbundet bildades 1860 (fast det då hette Veterinärläkareföreningen). Susanna berättar att det brukar vara mellan 650 och 800 deltagare, enligt statistiken från de senaste tio åren, i höstas var de cirka 700.

– Vi hoppas kunna få fler i år, då studentkåren VMF firar 150 år och har

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

"Kongressgeneralen" Susanna Sternberg-Lewerin berättar om Veterinärkongressen – vart den är på väg och syftet med den.

förlagt sitt jubileumsfirande i anslutning till kongressen, säger Susanna.

Vad är syftet med kongressen idag?

– Att erbjuda ett enkelt sätt att förvärva aktuell kunskap för den svenska veterinärkåren. Det ska vara sådant som är relevant för veterinärer verksamma i Sverige, svarar Susanna. Då målgruppen är bred blir kongressen mer ett "smörgåsbord" än en djupdykning i ett enda ämne. De olika sessionerna är dock fokuserade på enskilda ämnen.

HALKADE IN ...

Susanna halkade in som en av kongressgeneralerna förra året då hon som då-

varande SVS-ordförande kände ansvar för att se till att genomföra kongressen trots avsaknad av generalsekreterare för SVS.

– Jag är dock angelägen om att inte alltför mycket ska ligga på mig då det gör evenemanget sårbart (och min arbets-situation ohållbar).

Vad är nytt på årets kongress och vart är den på väg?

– Vi har som sagt flyttat från torsdag–fredag till fredag–lördag. Vi kommer också, liksom förra året, att välkomna alla som vill besöka utställningen medan föreläsningarna givetvis är reserverade för dem som betalt kongressavgiften. ➤

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Tidigare kongresser har gett både besökare och utställare inspiration till fortsatt arbete och sökande av mer fakta.

- Nytt är också att enklare lunch ingår i avgiften, så att man inte behöver gå iväg och köpa egen lunch.

Dessutom talar Susanna om att man har pratat om att införa "early bird", det vill säga rabatt på kongressavgiften vid tidig registrering.

– Vi kommer också att förtäta lite grann lokalmässigt för att alla deltagare och utställare ska få bättre möjligheter att träffas. Och så firar VMF 150 år med

en hejdundrande fest på slottet på lördagskvällen efter kongressens slut!

Hur ser förberedelserna ut?

– Projektgruppen konfererar konstant om stort och smått, det är praktiska saker som ska klaras med budget, webbokningssystem, lokalbokningar, inbjudningar, priser, sponsorer, extra aktiviteter, förbundets egen monter, och så vidare. Bokning av föreläsare och mode-

ratorer sköter SVS-sektionerna men informationspaket ska färdigställas till föreläsare och moderatorer, planering av hotell, transfer med mera måste ordnas. Det mesta jobbet görs på kansliet men de behöver bolla med olika personer inom och utanför förbundet för att kunna göra sitt arbete.

Susanna själv är i princip inte med och gör programmet, det gör sektionerna. De omvärldsspanar, kollar vilka förslag som inkommit efter senaste kongressen och väljer ämnen som är aktuella och angelägna.

– Jag är med och spårar om plenarsessionen, vilket är jätteroligt men svårt. Den ska vara underhållande, men också kännas angelägen och intressant för deltagarna. Den får inte vara för lång och ta för mycket tid från övriga programpunkter, men den ska ge en gemensam start på kongressen och helst inspirera till diskussioner under hela mötet.

Vilka utställare och föreläsare som medverkar i år kan Susanna inte avslöja eftersom dessa inte är klara än, sektionerna arbetar med inbjudningar till

SUSANNA STERNBERG-LEWERIN

Bor med man, två barn och en labrador i Ramstalund utanför Uppsala. Veterinär 1991, doktorexamen i veterinärmedicinsk bakteriologi 1999, docentur i klinisk mikrobiologi 2006. Sedan 2011 professor i epizootologi och smittskydd vid SLU. Delar häst med dottern, vilket gör slut på all fritid och alla pengar, men hon är tacksam att tonåringen faktiskt vill göra något tillsammans med mamma ...

FOTO: VASSO NORLUND

föreläsare och kansliet förbereder inbjudningar till utställare.

– Det enda som är klart sedan tidigare är huvudsponsorn, Agria. Information om föreläsarna kommer senare i vår, säger hon.

KOSTAR MYCKET

Att ordna en sån här kongress kostar mycket pengar, men dessa kostnader ska täckas av deltagaravgifter och utställarnas monterhyror.

– Kongressen brukar gå med ett blygsamt plus och det är vad man budgeterar för, det är ju inte meningen att kongressen ska bekostas med SVF-medlemmarnas pengar, säger Susanna, som hoppas att man även i år ska fylla utställningen och att det blir uppemot 80 utställare, och att man slår rekordet 800 deltagare och får minst 900.

Vad kommer besökarna och utställarna främst att ta med sig hem från kongressen?

– En känsla av en givande och trevlig kongress. Att ha knutit nya kontakter och återupplivat gamla. Att ha lärt sig något nytt. Inspiration till fortsatt arbete och sökande av mer fakta.

SUSANNAS TIPS TILL DEN SOM TÄNKER STÄLLA UT ELLER BESÖKA KONGRESSEN

Deltagare: Skicka gärna in abstract för muntlig eller posterpresentation, det är roligare om du själv kan medverka med programmet. Åk kommunalt om du kan, det är alltid ont om parkering. Om du inte kan vara med båda dagarna så kom bara den ena. Se kongressen som den veterinära mötesplats den faktiskt är, anmäl dig till kongressmiddagen, vi har bokat jättegod mat, bra underhållning och härlig stämning! Och, passa på att gå på VMFs jubileumsfest på slottet direkt efter kongressen.

Utställare: Boka plats i tid så att ni får den ni vill ha. Läs noga all information som skickas, och meddela i förväg vilken extrautrustning ni behöver så slipper ni bli frustrerade när ni kommer. Ha lite tålamod med att det inte är en proffsig anläggning, på SLU finns andra värden. I år kommer ni att få möta massor av veterinärer, veterinärstudenter och förhoppningsvis också några djursjukskötare och djursjukskötarstudenter.

POSITIV RESPONS

Responsen på tidigare kongresser har varit väldigt positiv från kongressdeltagarna, och många har tipsat om framtida ämnen att ta upp (varav några kommer på årets kongress).

– Utställarna är överlag nöjda även om det framförts önskemål om att hålla till i en större kongressanläggning och att besökarna vistas mer i utställningen, säger Susanna. Vi försöker verkligen till-

godose alla önskemål i någon mån, men detta är i första hand en vetenskaplig kongress även om utställningen är en viktig förutsättning och ett uppskattat inslag.

Vad ska du göra efter kongressen?

– Gratulera alla hårt arbetande förtroendevalda i sektionerna och på kansliet till en lyckad kongress! Och gå på VMFs jubileumsbal på slottet. ■

Responsen på tidigare kongresser har varit positiv.

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

noterat

Miljonanslag till forskning för friskare sällskapsdjur

Vad har studier i förbättrad hälsa hos trubbnosade hundraser, hundens inflytande på människors fysiska och psykiska hälsa och mag-tarmcancer hos katt gemensamt? De är exempel på forskningsprojekt som har beviljats medel ur Agria SKK forskningsfond, närmare åtta miljoner kronor går till forskare i Sverige, Norge och Danmark under 2018.

Foto: Agria

Totalt tilldelas 14 forskningsprojekt i Sverige, Norge och Danmark nya medel ur Agria SKK forskningsfond för 2018.

Agria Djurförsäkring och SKK Forskningsfond delar årligen ut närmare åtta miljoner kronor till förmån för sällskapsdjur, framför allt hund och katt. Bland projekten för 2018 finns många intressanta studier för bättre djurhälsa, nya vacciner och ny teknik inom veterinärmedicin. Här finns också forskning kring hundens inflytande på människors fysiska och psykiska hälsa.

Vårt bidrag till forskning är ett sätt att långsiktigt verka för ökad djurhälsa hos våra sällskapsdjur. Det kan handla om att undersöka nya skadeförebyggande åtgärder, förbättrad diagnostisering eller mer effektiva behandlingar, säger Agnes Fabricius, vd för Agria Djurförsäkring.

Totalt tilldelas 14 forskningsprojekt i Sverige, Norge och Danmark nya medel för 2018. Nio av projekten är nya för i år, medan resterande handlar om pågående projekt som har fått förlängd finansiering. Ett antal projekt som pågått under flera år är nu i slutfas, exempelvis gentest för livmoderinfektion hos hundar, dvärg-

växt hos ragdoll samt Per Jensens forskning kring stress och livsstil – hur hundar och deras ägare påverkas.

Forskningsfonden finansierar under fyra år en doktorandtjänst vid SLU som ska undersöka knäledssjukdomar hos hund.

Agria och SKK Forskningsfond stödjer

även organisationen International Partnership for Dogs (IPFD) med målsättning att sprida hälsoinitiativ från hela världen via webbplatsen DogWellNet.com.

Bland projekten för 2018 finns många intressanta studier för bättre djurhälsa, nya vacciner och ny teknik inom veterinärmedicin. ■

STARTVAC®

Inbjudan till nötveterinärer

Mastiter – en utmaning! Komplettera med ännu ett verktyg

Tisdagen den 10 april i Falköping
Kurorten Mösseberg, Mössebergsparken 34

HIPRA Nordic har nu kommit till Sverige. Det uppmärksammar vi med ett kvällsseminarium om mastit, mjölk kvalitet och förebyggande åtgärder.

Program:

Kl. 17.30–18.00:	Introduktion, vet. Enric Gimferrer, HIPRA Spanien
Kl. 18.00–18.30:	Inhysningssystem och mjölk kvalitet i Danmark, vet. Henrik Schmidt, HIPRA Nordic
Kl. 18.30–18.45:	Paus
Kl. 18.45–19.30:	STARTVAC – Erfarenheter från Danmark
Kl. 19.30:	Middag och networking

Varmt välkomna!

Seminarium är kostnadsfritt! Sista anmälningsdag: tisdagen den 3 april via mail till lotta.olsson@hipra.com eller mobil 070 207 82 50.

Mer information kan du också få av:

HIPRA Nordic

Lotta Olsson
Sales Rep. Ruminants, Sverige
Tlf.nr. +46 70 207 82 50
E-mail: lotta.olsson@hipra.com

Henrik Schmidt
Technical & Marketing manager
Tlf.nr. +45 61 51 80 19
E-mail: henrik.schmidt@hipra.com

STARTVAC: Inaktiverat vaccin för nötkreatur mot mastit orsakad av *Staf. aureus* och *E. coli*. **Innehåll:** En dos à 2 ml: *Escherichia coli* J5, inaktiverad > 50 RED 60. *Staphylococcus aureus* (CP8) stam SP 140, inaktiverad, uttrycker slemasocierat antigen komplex > 50 RED 80. **Indikationer:** För besättningsimmunisering av friska kor och kvigor i mjölkbesättning med återkommande juverinflammationer, för att reducera förekomst av subklinisk juverinflammation samt förekomst av, och svårighetsgrad av kliniska tecken på, klinisk juverinflammation orsakad av *Staphylococcus aureus*, koliformer och koagulansnegativa stafylokocker. **Försiktighet:** Hela besättningen bör immuniseras. Immunisering ska ske parallellt med justering av t ex mjölkningsteknik och miljöfaktorer. **Biverkningar:** Lindriga till måttliga, övergående lokala reaktioner. **Dosering:** 2 ml intramuskulärt, helst växelvis på halsens båda sidor. Vaccinationsschema: Första injektionen 45 dagar före förväntat kalvningsdatum. Andra injektionen 35 dagar senare (motsvarande 10 dagar före förväntat kalvningsdatum). Tredje injektionen 62 dagar efter andra injektionen (motsvarande 52 dagar efter kalvning). Hela programmet ska upprepas vid varje dräktighet. Detta schema inducerar immunitet från ungefär dag 13 efter första injektionen till ungefär dag 78 efter tredje injektionen (motsvarande 130 dagar efter kalvning). **Karenstider:** Noll dygn. **Observera:** Vid oavsiktlig självinjektion, snabbt läkare. **Förpackningsinformation:** 20 x 1 dos, 5 doser, 25 doser. Receptbelagd. **Mer information:** www.fass.se. Texten är baserad på produktresumé 11-02-09. **Marknadsförs av:** LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. La Selva, 135, 17170- AMER (Girona), Spanien.

Vad gäller för sommarjobb?

Ska du sommarjobba gäller det att ha koll på vilka regler och villkor som gäller för ditt jobb. Kajsa

Gustavsson, ordförande i AVF, berättar här om vilka uppgifter som ska vara med i ett avtal för sommarjobb.

FRÅGA

Jag har fått sommarjobb och undrar vad jag ska tänka på när jag skriver på ett anställningskontrakt?

SVAR

Några saker att tänka på när det gäller anställningskontraktet:

Börja med att gå in på Saco lönesök via veterinärförbundets hemsida för att se hur lönerna ligger inom det område där du fått jobb. Lönen är individuell men lönesök är en riktlinje. Om du fortfarande är under utbildning kan det dra ner lönen. Om det finns en akademikerförening eller facklig förtroendeman på arbetsplatsen kan de kontaktas angående hur lönerna ligger. Använd gärna Google för att söka mer information om arbetsplatsen än hemsidan kan ge.

Om du fått jobb på Livsmedelsverket, Distriktsveterinärerna eller annan statlig arbetsgivare finns det kollektivavtal. Om

din anställning är hos en privat arbetsgivare så hör efter om det finns kollektivavtal på arbetsplatsen annars behöver följande uppgifter vara med i avtalet:

Anställningsform, vikariat, visstidsanställning, tillsvidareanställning.

Heltid eller deltid och i så fall, hur många procent av en heltid.

Avsättning till tjänstepension

Försäkringar: arbetsskada, gruppliv

Arbetstider, övertidsersättning, OB-tillägg

Arbetsplats, kan arbete på annan

arbetsplats, till exempel filial, komma ifråga och vad gäller då för resor? Gäller även om du ska inställa dig på arbetsplatsen utanför ordinarie arbetstid.

Resersättning? Resa på arbetstid? Milersättning för resa med egen bil?

Uppsägningstid, normalt en månad Semester, om du arbetar mer än tre månader ska antalet semesterdagar för en heltidstjänst vara preciserat.

KAJSA GUSTAVSSON
ordförande, AVF

FOTO: ADOBE STOCK

Det finns några saker att tänka på när det gäller anställningskontraktet för ett sommarjobb. Till exempel om kollektivavtal tillämpas eller inte.

Betala medlemsavgiften till SVF via autogiro

Vid autogirobetalning av medlemsavgift till veterinärförbundet fylls blanketten Autogiroanmälan i. Den finns på SVFs hemsida www.svf.se, under Blanketter och Rörande SVF. Man kan också kontakta SVF-kansliet för att få blanketten hemskickad med post. När kansliet fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen att dras från medlemmens konto varje månad.

Rättelse

I rapporten "Rapport från FVEs generalförsamling i Bryssel" på sidorna 21–25 i veterinärtidningen nummer 1 2018 står det att Andrew Robinson är ordförande för FVEs djurskyddsgrupp. Detta stämmer inte utan det är Lotta Berg som är ordförande – hon innehar den posten för fjärde och sista året. Redaktionen ber om ursäkt för faktafelet.

Nya regler för skattefria förmåner

Skatteverket
har ändrat
inställning

till vad som kan godkännas som enklare motion som ger möjlighet till skattefri förmån. Det innebär att sporter som tidigare ansågs för exklusiva som till exempel ridning och segling numera kan vara en skattefri förmån. Dessutom gäller från och med år 2018 att högsta belopp för friskvård är 5 000 kronor.

Friskvårdsbidraget måste erbjudas med lika stort belopp och samma villkor till hela personalen. Detta gäller oavsett anställningsform eller var i landet arbetsplatsen är. Men arbetsgivaren får proportionera beloppet för dem som arbetar deltid eller enbart arbetar tillfälligt.

Vid friskvårdsbidrag görs bedöm-

Sporter som tidigare ansågs för exklusiva som till exempel ridning kan numera vara en skattefri förmån.

ningen av om förmånen är av mindre värde i första hand i förhållande till

beloppet. Om arbetsgivaren istället för friskvårdsbidrag betalar exempelvis ett

Kungörelse om stipendium

Michael Forsgren avled den 10 januari 1987, då han befann sig i slutfasen av sina veterinärmedicinska studier.

Michael Forsgrens familj har beslutat att tillgångar, som Michael Forsgren ägde, ska överföras till en stiftelse med ändamål att främja utbildning av ungdomar inom det veterinärmedicinska området, företrädesvis projekt som inte rör travhästar.

Stiftelsens styrelse utgörs f n av Michael Forsgrens bror Joachim Forsgren, docent Kerstin Hansson och ordföranden i Veterinärmedicinska föreningen Kajsa Wahlberg Jansson.

Michael Forsgrens stiftelse utlyser följande stipendier:
Under 2018 kommer att utbetalas ett totalt belopp om ca 150 000 kr fördelat på ett eller flera stipendier, beroende på vad styrelsen bedömer lämpligt vid granskning av inkomna ansökningar.

Ansökan ska inges i tre exemplar, senast 2018-05-14 till docent Kerstin Hansson, Inst för klin vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.

Följande upplysningar ska finnas i ansökan:

1. Sökandens namn, adress (gärna e-postadress), telefonnummer och personnummer.
2. Sökandens betyg och andra studiemeriter.
3. Uppgift om den forskning, som sökanden önskar finansiera med stipendium och vilket belopp som önskas för detta. Därvid bör anges i vilken utsträckning önskat belopp avser resor, uppehålle, forskningsmaterial etc. (Stipendiemedel för täckande av resekostnader och uppehålle för anhöriga kan inte påräknas.)
4. De särskilda upplysningar som sökanden önskar återropa.
5. Uppgift om eventuella stipendier eller bidrag från annat håll.

Senast inom två år efter tilldelning av medel förväntar sig stiftelsens styrelse en redogörelse för hur medlen använts och vilka resultat som framkommit.

Beslut om stipendieutdelning beräknas ske före sommaren 2018.

Mars 2018
Michael Forsgrens stiftelse

gymkort för de anställda så ryms som exempel ett vanligt årskort på gym inom definitionen för enklare slag och mindre värde även om kostnaden överstiger 5 000 kronor.

HÖGST 5 000 KRONOR PER ÅR

För att en enstaka aktivitet ska anses vara av enklare slag och mindre värde bör kostnaden normalt inte överstiga 1 000 kronor per tillfälle. Om aktiviteten kostar mer ska den anställde beskattas för förmånen, oavsett om det sker genom friskvårdsbidrag eller genom att arbetsgivaren betalar ersättningen direkt till utföraren av tjänsten. Ersättningen för de enstaka tillfällena får sammanlagt vara högst 5 000 kronor per år.

Motions- och friskvårdsaktiviteter ska även vara av enklare slag. Det kan gälla till exempel styrketräning, bowling eller vanliga lagidrotter som till exempel fotboll. Men det kan också numera vara andra sporter som tidigare var undan-

tagna som till exempel ridning, golf på pay and play-banor, utförsåkning, segling, dykning och kajakpaddling. Men om arbetsgivaren betalar hela årsavgiften för motionen så uppfyller motionen i vissa fall inte längre kraven på mindre värde.

SKATTEPLIKT FÖR SCHACK

Aktiviteter som inte innebär motion i betydelsen fysisk träning omfattas inte av skattefriheten för friskvårdsbidrag. Exempel på detta är agility, schack och pistolskytte. Inte heller omfattas fiske, jakt och andra friluftaktiviteter och naturupplevelser.

Sporter som kräver dyrbarare anläggningar, redskap och kringutrustning är inte undantagna från beskattning. Om arbetsgivaren lånar ut idrottsredskap eller annan utrustning av mindre värde och enklare slag, till exempel gångstavar, är förmånen skattefri för den anställde. Om arbetsgivaren lånar ut dyrbarare

idrottsredskap som den anställde dessutom kan ta med hem till bostaden blir det en skattepliktig förmån.

Startavgifter i tävlingar och medlemsavgifter i idrottsföreningar av olika slag är skattepliktiga om arbetsgivaren betalar dem. Om arbetsgivaren betalar avgifter för anmälan av lag till motionslopp eller idrottsarrangemang som avser motion av enklare slag uppkommer inte någon skattepliktig förmån för deltagarna.

Friskvårdsbidraget kan också omfatta sådant som inte är motion, till exempel kontorsmassage, körsång eller yoga. Det är i dessa fall upp till arbetsgivaren att avgöra vad som är friskvård.

Viktigt att komma ihåg är att detta gäller arbetsgivare och anställda. Den som har enskild firma kan inte få avdrag för friskvård för sig själv i företaget.

KARIN BERGGREN
jur kand, ansvarig rådgivningen
Företagarna

Sök forskningsmedel för 2019

Agria och SKK Forskningsfond beviljar anslag till forskning på sällskapsdjur!

Varje år ger Agria och Svenska Kennelklubben Forskningsfond pengar till vetenskaplig forskning om sällskapsdjur.

Agrias forskningsmedel för hund och katt, cirka 7 miljoner kronor, placeras i Forskningsfonden som tillsammans med avkastningen från SKKs fonder ger närmare åtta miljoner kronor. Pengarna fördelas på olika projekt inom veterinärmedicin, genetik och etologi, men även forskning om sällskapsdjurens psykiska, sociala och ekonomiska betydelse.

Du som till exempel är forskare eller veterinär och bedriver forskning kring sällskapsdjur har möjlighet att ansöka om medel ur fonden.

Läs gärna forskningsprogrammet på Forskningsfondens webbsida www.hundforskning.se.

Ansökan sker i två steg

I steg 1 skickas en kortare skiss in, som bedöms utifrån relevans och potential. De ansökningar som Forskningskommittén anser kan uppfylla fondens syften och mål, bjuds in att ansöka i steg 2.

Steg 1 – öppet för ansökningar under perioden 1–30 april 2018

Steg 2 – öppet mellan 1 och 30 september 2018

Agria & Svenska Kennelklubben
**FORSKNINGS
FOND**

Mer information och länk till ansökningssystemet finns på www.hundforskning.se

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

Vid reproduktionsstörningar hos sugga med omlöpningar, för tidiga grisningar och/eller död- och svagfödda grisar ska porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS) misstänkas.

PRRS är inkluderat i epizootilagen och som veterinär är du då skyldig att anmäla redan misstanke om sjukdomen till Jordbruksverket och länsveterinär. Du kan dessutom alltid ringa SVAs epizootijour för att diskutera eventuella misstankar. Mot bakgrund av symptom och eventuell epidemiologisk koppling värderas misstankarna och de initiala insatserna utformas därefter. Ofta är misstankegraden mycket låg och undersökningen avseende epizooti kan då ibland ske utan spärr, s k uteslutande av diagnos. Epizootisjukdom ska uteslutas genom ytterligare undersökning och provtagning, innan utredningen kan fortgå i andra riktningar. Eftersom liknande reproduktionsstörningar kan orsakas av flera olika epizootiska agens är det inte ovanligt att flera epizootisjukdomar misstänks och utreds samtidigt. Vid högre misstankegrad är besättningen spärrad under tiden som undersökningarna utförs. Detta för att förhindra vidare smittspridning. Du har som veterinär, förutom anmälningsplikt, också skyldighet att undersöka djuren, motverka smittspridning ("spärr") och inleda smittspårning. Innehållet i "spärren" anpassas efter smittämnet och dess epidemiologi, för PRRS som sprids både via direkt och indirekt kontakt, gäller totalstopp för alla transporter till och från gården tills diagnosen avfärdas eller bekräftas. Om smittan bekräftas utfärdar Jordbruksverket en smittförklaring och bekämpningen inleds.

DIFFERENTIALDIAGNOSER

Av epizootisjukdomarna skulle, förutom PRRS, bland andra Aujeszky's sjukdom (AD), klassisk svinpest (CSF) och brucellos kunna orsaka reproduktionsstörningar liknande dem i det här beskrivna fallet. Övriga agens att misstänka vid reproduktionsstörningar hos gris är *Leptospira*, parvovirus samt icke infektiösa orsaker som mykotoxiner i foder. Se Tabell 1 för beskrivning av reproduktionsstör-

ningar som kan ses vid de ovan nämnda sjukdomarna samt www.epiwebb.se för ytterligare beskrivning.

UTGÅNG OCH DIAGNOS

Den kliniska bilden i exemplet är hämtad från en av besättningarna i det svenska PRRS-utbrottet 2007.

Utbrottet påvisades inte genom klinisk övervakning utan i den aktiva serologiska övervakningen av PRRS.

Tabell 1. NÅGRA DIFFERENTIALDIAGNOSER VID REPRODUKTIONSSTÖRNINGAR PÅ GRIS.

Sjukdom	Reproduktionsstörningar	Anmärkning
AD	Aborter ses 10–20 dagar efter klinisk sjukdom, framför allt om suggan infekteras under dräktighetens två första månader. Dödfödda kulingar Mumifierade foster	Epizootisjukdom
CSF	Kan ha subkliniskt förlopp med reproduktionsstörningar som enda symptom: Aborter Missbildningar (inkl kongenital tremor) Mumifierade foster Svag- och dödfödda kulingar	Epizootisjukdom
Brucellos	Diffusa symptom från flera organsystem Tidiga aborter Infertilitet Mumifierade foster Svag- och dödfödda kulingar Kvarbliven efterbörd Endometrit	Epizootisjukdom
PRRS	För tidig grisning Aborter i sen dräktighet Omlöpningar Mumifierade foster Dödfödselar Svaga kulingar Ökad smågrisdödlighet	Epizootisjukdom
Leptospiros	Sena aborter Infertilitet Dödfödselar Ökad neonatal dödlighet	Anmälningspliktig sjukdom
Parvovirus-infektion	Infertilitet Mumifierade foster Dödfödselar Små kullar Kliniskt friska suggor	
Mögelgifts-intoxikation	Abort	

Denna och sex andra besättningar konstaterades infekterade genom denna övervakning och efterföljande provtagning. Produktionsdata i besättningarna analyserades sedan i den efterföljande utredningen.

KORT OM PRRS

PPRS ger som namnet antyder reproduktions- och respiratoriska symtom. Vuxna grisar får oftast milda symtom som nedsatt allmäntillstånd, feber och aptitnedsättning. Suggor drabbas av omlöpningar, aborter, mumifierade foster, små kullar och för tidig grisning, oftast på dag 107–

Vid misstanke om epizootisk sjukdom, ring:

- Jordbruksverket: 036-15 50 00
- Aktuell länsstyrelse
- SVA: 018-67 40 00

Utanför ordinarie kontorstid:

- Jordbruksverkets och länsstyrelsens tjänsteman i beredskap 036-12 72 55
- SVA: 018-67 40 01

Besök www.epiwebb.se för information om epizootisjukdomar.

113. Andelen dödfödda och svagfödda grisar ökar, liksom smågrisdödligheten. Hos smågrisar kan ibland ödem på ögonlock, konjunktivit, ökad blödningsstendens, diarré och meningit ses.

Vuxna djur som insjuknar tillfrisknar ofta inom tio dagar men på grund av de utbredda reproduktionsstörningarna tar det upp till ett halvår innan normal produktion åter uppnås i besättningen och om inget görs etableras smittan endemiskt med bestående produktionsbortfall och sekundärinfektioner som följd. Inkubationstiden för PRRS är normalt två till sju dagar, infektionen sprids via direktkontakt mellan grisar, via sperma, eller indirekt via till exempel transportbilar. Vindburen smitta har diskuterats men inte bevisats. Virus är högpåtagligt, vilket betyder att en mycket liten infektionsdos räcker för att orsaka sjukdom.

PPRS är spritt över världen, inklusive EU, och är till exempel spritt i Danmark. Det svenska PRRS-utbrottet bekämpades dock framgångsrikt och Sverige är åter fritt från PRRS sedan dess.

Sverige har en pågående aktiv serologisk PRRS-övervakning som omfattar avels- och livdjursproducerande besättningar, suggpoolsnav och slakteriprover. Resultatet redovisas årligen i "Surveillance of infectious diseases in animals and humans in Sweden" – en övervakningsrapport som finns på SVAs webbplats (www.sva.se).

noterat

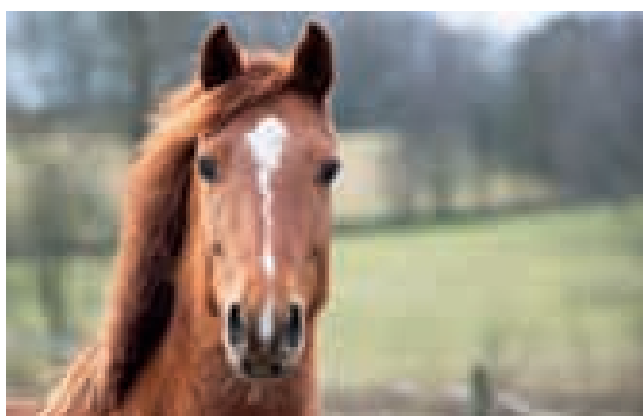
Sveland Djurförsäkringar utökar sitt samarbete med FirstVet

I början på februari lanserade den digitala veterinärkliniken FirstVet sin tjänst till hästägare – och Sveland Djurförsäkringar är inte sena att följa efter. Nu erbjuds hästkunder möjligheten till kostnadsfria veterinärbesök.

Sedan oktober 2016 har Sveland Djurförsäkringar erbjudit tre kostnadsfria veterinärbesök hos FirstVet för hund-, katt- och smådjursägare. Nu kan även hästägare vända sig till FirstVets veterinärer och specialister.

– Det är oerhört glädjande att vårt samarbete med FirstVet fortsätter att utvecklas. Den digitala tjänsten har hittills varit väldigt uppskattad av våra kunder. Därför är det extra roligt att vi nu även kan erbjuda våra hästägare kostnadsfria veterinärbesök, säger Joakim Bragée, affärsutvecklare på Sveland Djurförsäkringar.

Många hästägare känner säkert igen sig i att det kan vara svårt att på egen hand avgöra när man behöver uppsöka veterinären. Det kan även vara långt eller tidskrävande att transportera hästen till närmaste veterinärklinik.

Nu kan även hästägare vända sig till FirstVets veterinärer och specialister.

– Istället för att behöva ta hästen till veterinären eller få en veterinär att komma till stallet kan hästägaren nu få en snabb bedömning av hästens vårdbehov men även få rådgivning om hur man behandlar mindre skador. På så sätt sparar hästägaren både tid och pengar, samtidigt som man kan känna sig trygg i att man gör rätt val för sitt djur, säger David Prien, vd på FirstVet. ■

noterat

Två nya specialister i bild-diagnostik på Universitetsdjursjukhuset

Universitetsdjursjukhuset vid SLU (UDS) har nu två nya europeiska specialister i bilddiagnostik, Diplomates in European College of Veterinary Diagnostic Imaging (DiplECVDI), Frida Westgren och Lisa Friling.

Vi är verkligen glada och stolta över att vår bilddiagnostiska klinik nu har utbildat ytterligare två residents, Frida Westgren och Lisa Friling som har klarat den svåra

Frida Westgren

Lisa Friling

europeiska diplomerande examen i veterinärmedicinsk bilddiagnostik och därmed

har status av att vara DiplECVDI.

UDS är den enda enskilt godkända utbildningsplatsen i Sverige för att bli europeisk specialist inom veterinärmedicinsk bilddiagnostik och det är därför vanligt med residents som kommer hit från såväl andra svenska kliniker som utomlands ifrån. Utbildningen

är en klinisk specialisering och är fyra år lång. Under den tiden ska de hinna skriva och publicera två vetenskapliga artiklar, presentera ett vetenskapligt arbete vid en internationell konferens samt klara av två olika delexamina, en teoretisk och en praktisk, under en veckas tid. De ska dessutom arbeta som veterinärradiolog med såväl smådjur som häst och behåra alla bilddiagnostiska tekniker: röntgen, ultraljud, datortomografi, magnetresonanstomografi och scintigrafi (nuklearmedicin).

– Detta är frukten av ett gott samarbete mellan den akademiska delen (Institutionen för kliniska vetenskaper) och den kliniska delen av ämnet (bilddiagnostiska kliniken, UDS). På SLU arbetar nu hela sju av de totalt elva DiplECVDI som hittills utbildats i Sverige. Det är naturligtvis mycket hårt arbete och starka prestationer hos varje individ som ligger bakom de fina resultaten samtidigt som det också är ett lagarbete som gjort detta möjligt. Handledare tillsammans med övrig personal på den bilddiagnostiska kliniken har på olika sätt bidragit till att skapa förutsättningar för att de fyra långa åren i utbildningsprogrammet ska bli så lärorika som möjligt, säger Margareta Uhlhorn, som är klinikchef på bilddiagnostiska kliniken vid UDS.

UDS har som uttalad ambition att ha en vårdkvalitet i absolut toppklass. För det krävs extremt kompetent personal. Våra nya diplomates i radiologi är en tydlig manifestation på detta. UDS kan därmed erbjuda bästa service och kvalitet till alla våra remitterter och patienter, kommenterar Henrik Ericsson universitetsdjursjukhusdirektör. ■

PRESENTERA FORSKNINGRESULTAT – ABSTRACTS

Veterinärkongressen 2018

9–10 november
Sveriges lantbruksuniversitet
Ultuna, Uppsala

ABSTRACTS

Inbjudan att insända forskningssammandrag

Veterinärer och forskare inom veterinärmedicin inbjuds härmed av SVS sektioner att lämna in sammandrag av forskningsresultat (abstract) till Veterinärkongressen 9–10 november 2018. Bidragen kommer att granskas av en vetenskaplig kommitté och författarna meddelas under juni månad om bidragen är accepterade för muntlig eller posterpresentation. Muntliga presentationer föredras inom respektive sektionsprogram, bedöms av respektive sektionsstyrelse och den bästa inom varje sektion prisbelönas.

Postrar kommer att presenteras under en sektionsgemensam utökad postersession med möjlighet till ultrakort muntlig presentation (så kallad posterpitches). Bästa poster av dessa utses genom omröstning och prisbelönas.

Sammandraget kan skrivas på svenska eller engelska och får vara max 350 ord exklusive författarnamn och rubriker. Bidrag accepterade för muntlig presentation publiceras i kompendiet i föreliggande form.

Maila ditt bidrag senast 1 juni till Vasso Norlund (vasso.norlund@svf.se) och ange vilken sektion som är du anser är relevant för ditt bidrag (<http://svf.se/sv/Sallskapet/>). Följ författarinstruktionen (<http://svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen/>). Ange även om du föredrar att presentera ditt forskningssammandrag muntligt eller som poster.

Bidrag som väljs ut till muntlig presentation erhåller 50 % rabatt på kongressavgiften. Rabatten kan inte kombineras med andra erbjudanden och gäller inte bidrag som väljs ut för enbart posterpresentation.

Historien upprepar sig

Terminen har kommit igång och oj vad fort tiden gått! Men det kanske inte är konstigt när det händer så mycket.

Höstterminens tentor skrevs i januari och firades eller sörjdes i de flesta studenthem. Våra kära nyutexaminerade veterinärer dansades ut med bal på slottet och vi som har lite tid kvar på Stutis återvände hem för att ta itu med det nya året på riktigt.

UNDER FÖRSTA HELGEN i februari åkte VMFs nyligen påstigna styrelseledamöter och utskottsordförande tillsammans med sina företrädare på överlämningshelg.

Två dagar fyllda av samarbetsövningar, värdegrundsdiskussioner och rena lekar i snön utspelade sig på SLUs egna forskningsstation Grimsö. Förhoppningsvis är årets gäng nu lite klokare och redo att göra kåråret så bra det bara går.

Strax därefter var det dags för näringslivsdagen som var välbesökt av både studenter och företag. Studenterna fick i form av intressanta föreläsningar tips inför framtiden och företagen fick en chans att träffa eventuella nya kolleger.

Ultuna har stått värd för de årliga Utbildningsdagarna för representanter i samtliga SLU-kopplade studentkårer. Även här låg fokus mycket på tema Värdegrund som en reaktion på förra årets #metoo-upprop. VMF ska i år liksom de övriga kårerna såväl som SLU ta ett ordentligt tag i värdegrundsarbetet för att alla ska trivas och känna sig välkomna i kårhuset.

MIDVINTERBLOT

Ja, vad händer mer bland studenterna? Det har varit Midvinterblot där kårhuset fylldes av vikingar och tävlingslusta,

Salstenta för veterinärfemmorna, en tenta som traditionsenligt skrivs i balklänning.

Foto: EMMA TEGLER

det fikas på Stutiskaféer och i veckan hålls den årliga Djursjuk-skötarmiddagen. I styrelsen förbereder vi oss inför årets första föreningsmöte som nalkas och en utredning om kårhusets framtid har påbörjats. I och med bygget av Veterinär- och husdjursvetenskapligt centrum i södra delen av campus har kårhuset nu hamnat lite långt bort från studierna. Komiskt nog är detta precis samma argument som vi hittat när vi letat i arkivets gamla gömmor över protokoll från tiden då kårhuset byggdes. Historien upprepar sig!

Undertecknad har i skrivande stund precis kommit hem från den sista gemensamma salstentan för veterinärfemmorna som traditionsenligt skrevs i balklänning. Så här i efterhand kan jag nog tycka att alla tentor borde skrivas enligt klädkod högtidsdräkt. Det blir så mycket roligare om en får känna sig lite fin!

KAJSA WAHLBERG JANSSON
VMF-ordförande 2018

KONGRESSER & KURSER

SVENSKA

WEBBKURSER

DISA – DJUROMSÖRG VID SLAKT OCH ANNAN AVLIVNING

DJURSKYDDSBEDÖMNING GRIS

HANTERING AV DJURSKYDDSBROTT.

Arr: Nationellt centrum för djurvälfärd (SCAW). Info: Maria Forsberg Lönn, maria.lonn@slu.se och www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/nationellt-centrum-for-djurvalfard/utbildning1/aktuella-utbildningar/ eller www.slu.se/scaw

v 11

15–16/3 -18. KLINISK NEUROLOGI DEL 1, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

16/3 -18. VINTERKURS FAKE NEWS – VAD SKA MAN TRO PÅ? VETENSKAP OCH/ELLER BEPRÖVAD ERFARENHET, Stockholm.

Arr: SVS Hästsektion.

Info: www.vinterkurs.se, Annika Höglund, 0703-404606, annika@highgrove.se

v 12

22–23/3 -18. AKUT BUKKIRURGI, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 14

4–5/4 -18. REPTILES, Malmö.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

4–5/4 -18. SAMBAND MELLAN KOST OCH MOTION OCH VISSA SJUKDOMAR FÖR HUND & KATT (DEL 3), Knivsta.
Info: kurs@sallanderconsulting.com, telefon 0706-38 83 06.

NY 7–8/4 -18. GRUNDKURS, HUND- OCH KATT-TANDVÅRD, Stockholm.
Arr: KRUUSE/Hedvig Armerén.
Info: www.kruuse.com

v 15

9–18/4 -18. KURS I ARTIFICIELL INSEMINATION – NÖT, SLU, Uppsala samt Skara.
Arr: SLU, KV.
Info: Susanne Pettersson, susanne.pettersson@slu.se

NY 10/4 -18. KVÄLLSSEMINARIUM OM MASTIT, MJÖLKKVALITET OCH FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER,

Falköping. Arr: HIPRA.
Info: Lotta Olsson, +46 70 207 82 50 eller Henrik Schmidt, +45 61 51 80 19 (Se annons i denna tidning)

11–13/4 -18. ENDODONTI I, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

13–14/4 -18. PRACTICAL EQUINE ENDOSCOPY – RESPIRATORY, GASTROINTESTINAL & UROGENITAL TRACTS, Helsingborg.
Arr: VetPD. Info: www.vetpd.com

v 16

18–21/4 -18. MOCK EXAM, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

20–22/4 -18. VETA-DAGARNA 2018. TEMA: AKUT- & INTENSIVVÅRD, Norrköping.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

21–22/4 -18. IMMUNOLOGY, Helsingborg.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 17

26–27/4 -18. ANAESTHESIA, Helsingborg.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

27/4 -18. BRACHYCEPHALY RELATED HEAD, NECK AND THORACIC ABNORMALITIES IN THE DOG, Malmö. Arr: Swevet.
Info: www.swevet.se, 0771-21 55 00

27–28/4 -18. FUNDAMENTALS IN OPHTHALMOLOGY, Malmö. Arr: Swevet.
Info: www.swevet.se, 0771-21 55 00

NY 28–29/4 -18. FORTSÄTTNING, HUND- OCH KATTANDVÅRD – EXTRAKTION (STEG 1-GOD-KÄND), Stockholm.
Arr: KRUUSE/Hedvig Armerén.
Info: www.kruuse.com

v 18

NY 2/5 -18. FODERALLERGI HOS HUND OCH KATT, Jönköping. Arr: SWEVET.
Info: www.swevet.se

NY 3/5 -18. FODERALLERGI HOS HUND OCH KATT, Malmö. Arr: SWEVET.
Info: www.swevet.se

3–4/5 -18. KLINISK NEUROLOGI DEL 2, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

LÖNESTATISTIK 2017 KLAR

Saco LöneSök är Sveriges största databas för akademikerlöner och bygger på underlag från ca 300 000 akademiker. För dig som är veterinär och medlem i SVF finns nu aktuell lönestatistik från löneenkäten 2017.

Kom igång med Saco LöneSök via SVFs hemsida www.svf.se och klicka dig vidare till AVF och Lön eller direkt till Saco Lönesök via länk till höger på första sidan.

SVF vill tacka alla som har bidragit till att vi kan ge medlemmarna god vägledning i lönefrågor!

Vad kan du göra i Saco Lönesök?

- Studera lönenivån/lönespridningen för olika åldrar, examensår, utbildningar, yrken, befattningar, sektorer och regioner.
- Studera ingångslöner och löneutveckling för olika yrken.
- Jämföra din lön med andra kolleger och andra akademiker.
- Skräddarsy statistik utifrån dina egna behov.
- Spara/skriva ut tabeller och diagram.

När har du nytta av Saco Lönesök?

- När du söker nytt jobb.
- När du ska ha lönesamtal.
- När du får en ny tjänst eller nya arbetsuppgifter.

4-5/5 -18. BESIKTNING AV HÄSTAR, Täby.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

4-6/5 -18. KURS (OCH ÅRSMÖTE) MED TEMA BUKKIRURGI, LAPAROSKOPI OCH INTENSIVVÅRD VID BUKKIRURGI, Nääs fabriker (nära Göteborg). Arr: Skalpellen.
Info: Sune Jerre, 0723-12 00 56, sune.jerre@telia.com, www.skalpellen.se

5-6/5 -18. ENDOCRINOLOGY, Strömsholm.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 20

15-16/5 -18. GRUNDLÄGGANDE TEKNISK OCH PRAKTISK HANTERING AV DT, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 21

26-28/5 -18. KATTANDVÅRD OCH DESS KOMPLEXITET, Halmstad. Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

v 26

25-29/6 -18. DENTISTRY I, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

v 33

16-18/8 -18. EUROPEAN WORKSHOP ON EQUINE NUTRITION 2018, Uppsala. Arr: SLU.
Info: <https://www.slu.se/en/departments/anatomy-physiology-biochemistry/ewen-2018/>

v 35

29-31/8 -18. ORAL MEDICIN – DIAGNOSTIK, Halmstad. Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

v 37

12-14/9 -18. ENDOSKOPISK OCH ÖPPEN-KIRURGISK KURS I ÖRON, NOS OCH HALSSJUKDOMAR HOS HUND & KATT, Halmstad.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 38

20-22/9 -18. ORTODONTI II, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

22-23/9 -18. EMERGENCY MEDICINE, Strömsholm. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 39

25-26/9 -18. EXOTIC ANIMAL DENTISTRY I,

Halmstad. Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

v 40

4-6/10 -18. "DRILLNING I ENDO-, PERIO- OCH RESTO", Halmstad. Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

5-6/10 -18. GENETIKKONFERENS, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

6-7/10 -18. ONCOLOGY, Helsingborg.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 41

9-10/10 -18. PRACTICAL OPHTHALMOLOGY FOR EQUINE PRACTITIONERS, Helsingborg.
Arr: VetPD. Info: www.vetpd.com

11-13/10 -18. RÖNTGENDIAGNOSTIK FÖR SMÅDJURSPRAKTIKER, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 11-14/10 -18. EQUINE FOOT CASE DAYS, Nödinge. Arr: Agpferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses/

v 42

15-16/10 -18. PARROTS, Malmö.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

15-17/10 -18. OPTIMAL MANAGEMENT OF PD, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

20-21/10 -18. ULTRALJUD SMÅDJUR GRUNDLÄGGANDE BUK, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 43

NY 22-26/10 -18. DENTISTRY III, Halmstad.
Arr: Accesia Academy.
Info: <http://academy.accessia.se>

NY 25-26/10 -18. HJÄRT- OCH LUFTVÄGSSJUKDOMAR MED FOKUS PÅ AKUTA TILLSTÄND, Uppsala. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 26-27/10 -18. RÖNTGENTEKNIK, -ANATOMI HUND & KATT, GRUND, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 44

NY 30-31/10 -18. BETEENDEN HUND & KATT FÖRDJUPNING, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 9-10/11 -18. VETERINÄRKONGRESSEN 2018, Uppsala. Arr: SVF.
Info: Vasso Norlund, 08-545 558 27, vasso.norlund@svf.se, www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen/

NY 31/10-1/11 -18. DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING AV HÅLTA, HUND OCH KATT, DEL 1, Enköping. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

INTERNATIONELLA

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida www.vetagenda.com, på British Small Animal Veterinary Associations hemsida www.bsava.com och på European School for Advanced Veterinary studies hemsidor www.esavs.org, www.esavs-master.org, www.esavs-certificate.org och på hemsidan för The British Equine Veterinary Association (hästveterinärkurser) www.beva.org.uk/news-and-events/beva-courses samt på World Veterinary Association (WVA) continuing education portal wva.wcea.education

v 11

16-17/3 -18. ADVANCED DIAGNOSTIC & THERAPEUTIC TECHNIQUES IN EQUINE DENTISTRY, Oslo, Norge. Arr: VetPD.
Info: www.vetpd.com

v 12

21/3 -18. ESSENTIAL VETERINARY CHIROPRACTIC FOR EQUINE AND COMPANION ANIMALS, Sittensen, Tyskland. Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

21-22/3 -18. GPCERT SAS 11&12 – PRACTICAL COURSE IN HEAD-, NECK- AND THORACIC SURGERY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 15

10-11/4 -18. GPCERT SAM&S 13&14 EMERGENCY MEDICINE & ENDOCRINOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

➤ **11/4 -18. ESSENTIAL VETERINARY CHIROPRACTIC FOR EQUINE AND COMPANION ANIMALS**, Bornemouth, Storbritannien.
Arr: IAVC, Anglo European college of chiropractic.
Info: www.i-a-v-c.com

NY 12-13/4 -18. EQUINE SINONASAL AND DENTISTRY COURSE, Taastrup, Danmark.
Arr: SWEVET. Info: www.swevet.se

14-15/4 -18. EXOTIC PET MEDICINE, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control) Academy.
Info: Monika Orzyłowska,
+48 792 390 350, biuro@vetco.pl

14-15/4 -18. ABDOMINAL ULTRASOUND, Oslo, Norge. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 16

21-22/4 -18. SMALL ANIMAL NEUROLOGY AND

RADIOLOGY, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control) Academy.
Info: Monika Orzyłowska,
+48 792 390 350, biuro@vetco.pl

v 17

25-26/4 -18. GPCERT SAM&S 21&22 DERMATOLOGY & UROLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 18

5-8/5 -18. WORLD VETERINARY ASSOCIATION CONGRESS 2018, Barcelona, Spanien.
Info: www.wvac2018.org/

v 19

8-9/5 -18. ABDOMINAL ULTRASOUND, Greve, Danmark. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 20

14-15/5 -18. GPCERT SAS 13&14 ORTHO-

PEDICS FORELIMB AND HINDLIMB, Greve, Danmark. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

17-18/5 -18. 5TH WORLD CONGRESS ON TARGETING INFECTIOUS DISEASES – TARGETING PHAGE & ANTIBIOTIC RESISTANCE CONGRESS, Florens, Italien.
Info: www.tid-site.com,
contact@tid-site.com

v 21

22-23/5 -18. GPCERT SAM&S 23&24 OPHTHALMOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

24-25/5 -18. GPCERT SAM&S 23&24 OPHTHALMOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

25-26/5 -18. GPCERT SAM&S 19&20 CARDIOTHORACIC MEDICINE & SURGICAL

SALFARM SCANDINAVIA AB söker

Läkemedelskonsulent till Mellansverige

TJÄNSTEN INNEBÄR

- Att besöka djurkliniker/veterinärer och arrangera kommersiella aktiviteter, främst i Sverige, samt sekundärt i Norge och Danmark
- Att uppnå de uppställda säljmålen - i samarbete med Country Manager
- Att ge teknisk support till veterinärer och kunder angående våra produkter
- I samarbete med det övriga teamet genomföra affärs- och distriktsplaner
- Identifiera nya möjligheter på marknaden
- Samarbeta med marketing- och säljavdelningen, inkl. översättningar till svenska eventuellt till norska
- Deltagande i möten, kongresser i Sverige och utlandet

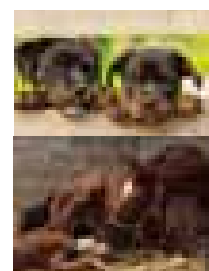
VI ERBJUDER

Ett spännande och självständigt arbete i ett mindre familjeföretag, där det inte är långt från idé till handling, där den enskilda medarbetaren är med och påverkar.

För mer information kontakta Country Manager Anna Martinsson: Telefon +46 (0) 767 834 810. E-post: scan@salfarm.se. Ansökan med CV skickas in snarast per e-post. Sista ansökningsdag är den 26 mars 2018.

DIN PROFIL

- Du är Leg veterinär eller Leg djursjukskötare och har klinisk erfarenhet med smådjur
- Gärna 5 års erfarenhet från en liknande anställning, eller arbetat kliniskt med smådjur
- Du har ett säljande tänk och gillar att göra affärer
- Du är självständig, ansvarsfull och pålitlig samt har god kommunikationsförmåga
- Du är positiv och resultatinriktad
- Goda kunskaper i engelska samt kunskap om danska och norska kommer vara en fördel
- Bosatt i Mellansverige – gärna nära Stockholm

Salfarm är ett privatägt företag som distribuerar veterinära läkemedel och tillhörande OTC-produkter till bland annat den svenska marknaden. Salfarm har dessutom ett brett sortiment av vaccinationsutrustning som distribueras till stora delar av Norden och Europa. Företagets organisation omfattar försäljning, service samt utveckling och registrering av nya läkemedel. Se Salfarms hemsida www.salfarm.com för mer information om oss och våra produkter.

ONCOLOGY, Vantaa, Finland.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 22

30/5-2/6 -18. XVIII MIDL-EUROPEAN BUIATRICS CONGRESS, Eger, Ungern.
Arr: Hungarian association for buiatrics.
Info: www.mbiatrikus.org/showpage.php?azon=hirek&clang=en

v 23

7-9/6 -18. ALL ABOUT THE SEIZURES ... WITH A LOT ABOUT THE BRAIN, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 24

12-13/6 -18. GPCERT SAM&S 15&16 ANAESTHESIA & ORAL AND PHARYNGEAL SURGERY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 25

22-25/6 -18. 5TH INTERNATIONAL ONE HEALTH CONGRESS, Saskatoon, Kanada.
Arr: The One Health Platform and the University of Saskatchewan.
Info: www.onehealthcongress.com

v 34

NY 24-26/8 -18. THE EQUINE FASCIAL KINETIC LINES & POINTS TREATMENT DAYS, Bingen och Waldalgesheim, Tyskland.
Arr: Agpferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses/

v 35

28/8-1/9 -18. WORLD BUIATRICS CONGRESS 2018, Sapporo, Japan.

Arr: World association for buiatrics.
Info: <http://www.wbc2018.com/>

v 36

7-8/9 -18. GPCERT SAM&S 23&24 OPHTHALMOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 37

14-15/9 -18. GPCERT SAM&S 19&20 CARIOTHORACIC MEDICINE & SURGICAL ONCOLOGY, Skjetten, Norge.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 38

17-18/9 -18. GPCERT SAS 15&16 ORTHOPEDICS, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

19-21/9 -18. SURGICAL DISEASES OF THE BRACHYCEPHALIC DOGS, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

NY 22-25/9 -18. EQUINE ORTHOPAEDIC CASE DAYS, Muggenhausen och Heimerzheim, Tyskland.
Arr: Agpferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses/

v 39

24-25/9 -18. JUVENILE HIP DYSPLASIA, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

26-27/9 -18. ORTHOPAEDIC REHABILITATION OF THE EQUINE ATHLETE, nära Oslo, Norge.
Arr: VetPD. Info: www.vetpd.com

v 40

2-3/10 -18. GPCERT SAS 17&18 MEDICAL NEUROLOGY & MEDICAL ONCOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

NY 4-7/10 -18. EQUINE FASCIAL MANIPULATION DAYS, Bingen och Waldalgesheim, Tyskland.
Arr: Agpferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses/

NY 5-6/10 -18. GERMAN EQUINE VETERINARY ASSOCIATION EQUINE CONGRESS, Berlin, Tyskland.
Info: www.geva-gvms.org

v 41

9-10/10 -18. GPCERT SAS 23&24 OPHTHALMOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

11-12/10 -18. GPCERT SAS 23&24 OPHTHALMOLOGY, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 43

NY 24/10 -18. ESSENTIAL VETERINARY CHIROPRACTIC FOR EQUINE AND COMPANION ANIMALS, Sittensen, Tyskland.
Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

NY 24-25/10 -18. GPCERT SAS DIAGNOSTIC IMAGING 3&4, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

NY 26-28/10 -18. EQUINE RESPIRATORY DAYS, Lüsche, Tyskland.
Arr: Agpferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses/

Vi söker nu ytterligare en länsveterinär

Läs mer om tjänsten på vår webb www.lansstyrelsen.se/jamtland

Länsstyrelsen
Jämtlands län

noterat

Nyanlända färdiga djursjukskötare på ett år

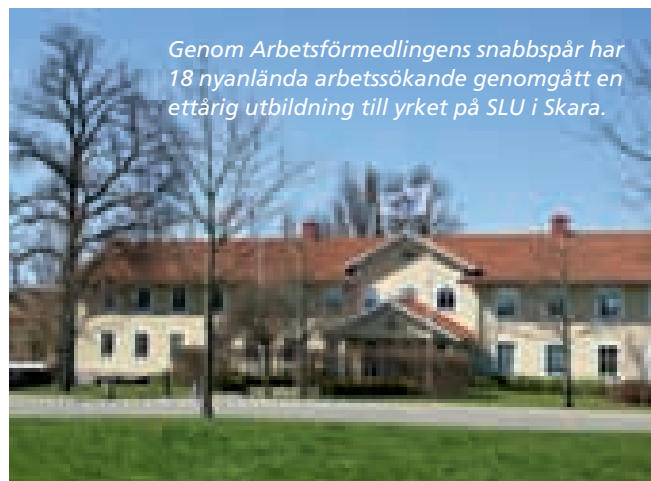
Den 5 februari skrev deltagarna i snabbspåret till djursjukskötare slutprovet på Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, i Skara. Efter godkänt resultat återstår bara en kort väntan innan de får sin yrkeslegitimation och kan börja arbeta i ett stort bristyrke. Utbildningen har tagit lite drygt ett år.

Det råder en stor brist på legitimerade djursjukskötare i Sverige och genom Arbetsförmedlingens snabbspår har 18 nyanlända arbetssökande genomgått en ettårig utbildning till yrket.

Snabbspår är ett sätt att skapa snabbare vägar in på arbetsmarknaden för nyanlända arbetssökande som har erfarenhet eller utbildning inom ett bristyrke.

Samtliga deltagare i snabbspåret till djursjukskötare har en veterinärbildning motsvarande minst en fil kand från sina hemländer och har i de flesta fall även varit verksamma i yrket.

– Tillsammans med SLU och branschen har vi sytt ihop en snabbspårsutbildning med ett halvårs studier och ett halvårs praktik. Det har varit en intensiv period för deltagarna med studier på svenska och praktik. Men ingen har hoppat av och redan har flera av deltagarna arbetat att gå till efter fullbordad utbildning, säger Jonas Peterson, samordnare för snabbspåret på Arbetsförmedlingen.

Genom Arbetsförmedlingens snabbspår har 18 nyanlända arbetssökande genomgått en ettårig utbildning till yrket på SLU i Skara.

Deltagarna är från Trelleborg i söder till Luleå i norr och har under året fått studera i såväl Skara som Uppsala samt haft praktik i närheten av sina hem. Flera av deltagarna kom till Sverige i den stora flyktingströmmen hösten 2015 och redan nu är de alltså redo att ta plats på den svenska arbetsmarknaden.

– Det finns några deltagare som behöver lite mer praktik, men det här är en grupp som är oerhört ambitiösa och pliktrogna. När de väl får sin examen så har de samma chanser som alla andra med yrkeslegitimation, säger Margareta Stigson, platschef på SLU i Skara. ■

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande
KATJA PUUSTINEN
Telefon
072-748 78 98

Vice ordförande
1:E BJÖRN GAMMELGÅRD
070-604 67 17
2:E TORKEL EKMAN
070-375 99 42

Ledamöter
IDA BRANDT
073-381 09 55
ELEONOR FREDLER
070-341 19 41
NINNIE LÖFQVIST
CHRISTINA SVEDBERG
073-600 22 21

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Tf ordförande
KAJSA GUSTAVSSON
Telefon
070-980 09 65

Vice ordförande
VAKANT

Sekreterare
ELIN NORBERG
070-359 91 75

Kassör
SHWAN KAREEM
070-798 68 68

Ledamöter
ULRIKA LIND
073-354 53 38
ÅSA LUNDGREN
070-236 60 59
ANDERS SANDBERG
070-549 05 30

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FV

STYRELSE

Ordförande
JOHANNA HABBE
Telefon
070-796 94 74

Sekreterare
VAKANT

Kassör
MAJA-LISA SABEL
070-591 71 50

Ledamöter
TVÅ VAKANTA POSTER

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande
TORKEL EKMAN

Vice ordförande
VAKANT

ERIKA CHENAIS
ANNELIE ENEROTH
BENGT ERIKSSON
LENA MALMGREN
MATS SCHARIN

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BENGT ERIKSSON

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
MATS SCHARIN

Sekreterare
PAULINA LINGERS

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
ANETTE GRAF EDLING

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS

Sekreterare
ELINA ÅSBJER

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
ANNELIE ENEROTH

Sekreterare
TILDA BÖRJESSON

Tummen upp för fortkörning

ILL: ADOBE STOCK

DEN FARTGLADE VETERINÄREN från Skåne har tidigare berättat om sina äventyrliga resor i tjänsten. Här följer ytterligare en beskrivning av hur det är att jobba med blyfot på pedalen.

På 1970-talet tjänstgjorde jag som distriktsveterinär i Kävlinge distrikt och hade jourtjänst ihop med Staffanstorp. Jag hade precis avslutat behandlingen av en ardennerhäst (söder om Torups slott) som hade kolik. Väl framme vid min bil ringde telefonen, det fanns sådana även på den tiden, stora klumpiga saker och mycket dyra. Det var från 90 000 (numera 112). En allvarig olycka hade skett på motorvägen E6 norr om Malmö. En hästtransport och en bil låg voltade i diket och situation var akut. Polisen, som jag pratade med, skulle möta mig vid Torups slott. Alltså högsta fart till Torup. Där fanns redan polisbil.

En förrättningsresa har nog aldrig skett så snabbt. Polisen satte på både blåljus och sirener och jag var inte riktigt beredd. Men, tänkte jag, här ska åkas! Färden gick i ett vansinnigt tempo, först polisens målade vita Volvo 240 och där-

efter min civila vita Volvo 240. Vi hade alltså samma sorts bilar. Jag insåg snabbt att polisen körde ganska vårdslöst. Vid en rondell i Burlöv var jag nära att köra om polisbil, men tvekade. Dock inte så länge.

Jag körde om deras bil och de gjorde tummen upp för tilltaget. Alltså, vilken syn för allmänheten, polisen jagar en vit civil Volvo och kommer inte ifatt. Det skulle ju vara tvärtom. Jag skulle hänga på polisen.

När vi äntligen kom fram till olycksplatsen menade föraren av polisbil att jag var en "djävul" att köra och att jag omedelbart kunde få anställning inom polisen.

Beträffande olyckan hade räddningskåren redan lyckats vända både bil och släp. Hästen var i sådant skick att den kunde sändas med djurambulans till djursjukhuset i Helsingborg och den tillfrisknade helt.

Det enda tråkiga i historien var att djurägaren aldrig betalade fakturan. Men det är en annan historia

LEIF ADEMAR

PERSONNOTISER

Födelsedagar i april 2018

Den veterinär som inte önskar få sin bemsrkedsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två och en halv månader före födelsedagen.

GÖSTA JONSON, Rävlanda, 85 år den 4/4

LARS GERTH, Skara, 70 år den 4/4

ASCENSION GARCIA, Varberg, 75 år den 5/4

MARIANNE AHLENGÄRD, Sollentuna, 75 år den 6/4

CHARLOTTE BERG, Axvall, 50 år den 7/4

JOHAN OSCARSSON, Berghem, 50 år den 9/4

FREDRIK ÖDAHL, Luleå, 50 år den 9/4

MARIANN DAHLQUIST, Jönköping, 60 år den 11/4

CECILIA GESTSSON, Nora, 50 år den 11/4

LARS LJUNGBERG, Höllviken, 80 år den 13/4

INGER LILLIEHÖÖK, Vänge, 60 år den 15/4

JULIANA CIKOTA, Göteborg, 50 år den 18/4

TORBJÖRN MEJERLAND, Täby, 80 år den 19/4

ANNIKA BERNSTEIN, Bromma, 60 år den 21/4

URBAN SJÖGREN, Skänninge, 80 år den 23/4

BORIVOJE CECEZ, Stenungsund, 60 år den 23/4

EVA SALÉN, Vallentuna, 60 år den 26/4

GÖRAN HUGOSON, Täby, 85 år den 27/4

ARTHUR PETRÉN, Skene, 75 år den 28/4

RUNE ESPEFÄLT, Skövde, 70 år den 28/4

ANDERS THORNELL, Bygdeå, 60 år den 30/4

Avlidna

Leg veterinär **MORTEN NILSEN** avled den 8 februari 2018. Han föddes 1971 i Oslo och erhöill svensk veterinärlegitimation 1997. Han började arbeta som distriktsveterinär i Nyköping 1997, därefter som klinikveterinär vid Regiondjursjukhuset Bagarmossen från 1998 och vid Södra Djursjukhuset 1998–2001. Från 2001 var han verksam som privatpraktiserande veterinär vid Veterinärboden Åkers Styckebruk.

SVENSK VETERINÄRTIDNING

Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: Kungsholms Hamnplan 7
TELEFON: 08-545 558 34
HEMSIDA: www.svf.se
E-POST: redaktionen@svf.se

REDAKTION:
ANN-LOUISE FREDRIKSSON
ansvarig utgivare
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-664 64 90
E-POST: redaktionen@svf.se

JENNY PERSSON
tf chefredaktör
MOBIL: 070-698 03 29
E-POST: jenny.persson@svf.se

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: suzanne.fredriksson@svf.se

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: brita.trybom@svf.se

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: info@exponera.net

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346-2250

UTGIVNINGSPLAN 2018

Nr	UTGIVNING	ANNONS-STOPP	MANUS-STOPP
1	23 JAN	19 DEC -17	12 DEC -17
2	13 FEB	23 JAN	16 JAN
3	13 MAR	20 FEB	13 FEB
4	17 APR	20 MAR	13 MAR
5	15 MAJ	17 APR	10 APR
6	5 JUNI	15 MAJ	8 MAJ
7-8	3 JULI	7 JUNI	31 MAJ
9	4 SEP	14 AUG	7 AUG
10	25 SEP	4 SEP	28 AUG
11	23 OKT	2 OKT	25 SEP
12	20 NOV	30 OKT	23 OKT
13	18 DEC	27 NOV	20 NOV

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2018 (för icke medlemmar)
Sverige: 1310 kronor + moms.
Europa: 1660 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1810 kronor.

Medlemmar i veterinärförbundet har 450 kronor i rabatt.

FACKPRESSUPPLAGA 2016
– 3 600 EX

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för kliniska vetenskaper

DOKTORAND

I FORSKARUTBILDNINGSSÄMMNET: Veterinärmedicinsk
klinisk vetenskap, inriktning hästkirurgi

Effekten av att hålla hästar liggande
i samband med första kliniska symptom på akut fång

Kontakt för information: Ove Wattle, 018-67 13 86, ove.wattle@slu.se

Sista ansökningsdag: 20 mars 2018

Fullständig annons:
<https://www.slu.se/utbildning/program-kurser/forskarutbildning/nya-doktorander-sokes/>

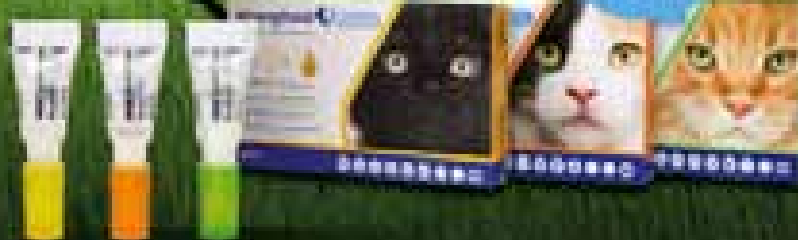
NYHET!

**Sätt hårt
mot hårt!**

**Behandling mot
fästingar & ett flertal
andra parasiter hos katt.**

Varje dospackning
innehåller
3 pipetter

- < 2,5 kg, 16/2,5 mg
- > 2,5–5 kg, 30/5 mg
- > 5–10 kg, 60/10 mg

Fästingar

Öronskabb

Löss

Spelmusk

Hälmusk

Hjärtsmärk

Vissa typer av

Lepp-löss

Lepp-larver

Stronghold Plus (selamectin/sarolaner) ges som löslösning. Använd med andra och alla parasitmedel för kattar med eller i risk för skadade parasitföroreningar, särskilt de fästingar, loppor, löss, öronskabb, nematoder i mag-tarmkanalen eller hjärtsmärk. Alla andra parasiter som kräver behandling är fästingar och en eller flera andra parasiter är indikerad. Se Kontraindikationer. Alla ska användas till katter med annan samtidig sjukdom eller katter som är svaga och underlägsna (för en ökad och skadad). Särskilda varningar: Fästingarna måste förstas upp först på viktigt för att exponera för sarolaner, därför kan risken för överdosering av sarolaner i fästingarna sjukdomar inte helt uteslutas. Särskilda försiktighetsåtgärder vid användning: Använd för katter som är

mindre än 2 veckor och väger minst 1,0 kg. Applicera utvärts på huden. Vid behandling av öronskabb, applicera två droppar i öronkanalen. Behandla djur som inte vats i näbbarna av ett eller mer än ett år. Om gästfästingar har förekommit förtas något 30 minuter efter behandlingen eller var påverkan av kat. Användning under dräktighet och laktation. Särskilt är detta varningsskylt för att inte behandla under dräktighet och laktation eller för att inte använda för mer. Använd endast i utgåva med den krävs och behandla reparation. Fästingarna/Varje dospackning innehåller 3 pipetter med 16/2,5 mg, 30/5 mg eller 60/10 mg. Smått djur och produkter innehåller 200-00-00. För mer information se www.fas.se

ALLA GILLAR OLIKA MED BRAVECTO® FINNS DET VALMÖJLIGHETER

SKYDD upp till
12 VECKOR

NYHET

Bravecto® spot-on
för hund

**BRAVECTO® SPOT-ON FÖR HUND ÄR DEN ENDA
SPOT-ON-BEHANDLINGEN MED 12 VECKORS
EFFEKT MOT FÄSTINGAR OCH LOPPOR**

Nu finns ett nytt alternativ för de hundägare som föredrar spot-on-behandling och ett långvarigt skydd.

■ SYSTEMISK EFFEKT

Effekten försämras varken vid simning, bad och/eller schamponering.

■ OMEDELBAR OCH BESTÅENDE EFFEKT

Full effekt mot fästingar inom 12 timmar och mot loppor inom 8 timmar genom hela behandlingsperioden. Den långa durationen innebär färre antal behandlingar per år och minskar risken för behandlingsglapp.

BRAVECTO®
(FLURALANER)

Bravecto® (fluralaner), spot-on, lösning för hund. Ger omedelbar och varaktig effekt på fästingar (*Ixodes ricinus*, *Dermacentor reticulatus*, *Rhipicephalus sanguineus*) och loppor (*Ctenocephalides felis*, *C. canis*) under 12 veckor. Fem olika pipettstorlekar som ger behandling med 25-56 mg fluralaner/kg kroppsvikt inom ett viktintervall. Kan användas till avelsdjur samt under dräktighet och laktation. Använd inte direkt på skadad hud. Rör inte appliceringsstället och låt inte barn komma i kontakt med appliceringsstället tills det torkat. Bör inte ges till valpar yngre än 8 veckor och/eller hundar som väger mindre än 2 kg. De vanligast observerade biverkningarna är milda och övergående hudreaktioner vid appliceringsstället, såsom erytem eller alopeci. Receptbelagt läkemedel. Senast godkända produktresumé: 2016-05-17. För mer info: www.fass.se.

